

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ

1.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษา

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ความสามารถการอ่านและการสอนอ่าน

2.1 ความหมายของการสอนอ่าน

2.2 องค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่าน

2.3 ความสำคัญของการอ่าน

2.4 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

2.5 ความเข้าใจในการอ่าน

2.6 จิตวิทยาในการอ่าน

2.7 พื้นฐานและกระบวนการในการสอนอ่าน

2.8 องค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงในการสอนอ่าน

2.9 ขั้นตอนในการสอนทักษะการอ่าน

2.10 ความสามารถในการอ่าน

2.10.1 องค์ประกอบของความสามารถในการอ่าน

2.10.2 เกณฑ์การประเมินความสามารถการอ่าน

2.11 การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่าน

3. แบบฝึกทักษะการอ่าน

3.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

3.2 ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

3.3 หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้สร้างแบบฝึกทักษะ

3.4 หลักการและวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะ

4. เกม

4.1 ความหมายของเกม

- 4.2 ประเภทของเกมทักษะทางภาษา
- 4.3 ความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้
- 4.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบการสอน
- 4.5 ความสำคัญและประโยชน์ของเกม
- 5. ความสนใจ
  - 5.1 ความหมายของความสนใจ
  - 5.2 องค์ประกอบที่เกี่ยวกับความสนใจ
  - 5.3 สาเหตุของความสนใจ
  - 5.4 การสร้างความสนใจในการเรียน
  - 5.5 การวัดความสนใจ
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 105)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้พัฒนาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งได้กำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.1 สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1: ภาษาเพื่อการสื่อสาร (communications)

มาตรฐาน ต.1.1: เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ (interpretative mode)

มาตรฐาน ต.1.2: มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารความคิดเห็น แสดงความรู้สึกโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (interpersonal mode)

มาตรฐาน ต.1.3: เข้าใจกระบวนการพูด การเขียนและสื่อสารข้อมูล ข่าวสารความคิดเห็นแสดงความรู้สึกโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (presentational mode)

สาระที่ 2 : ภาษาและวัฒนธรรม (cultures)

มาตรฐาน ต.2.1:เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ (nature of language and practices)

มาตรฐาน ต.2.2:เข้าใจความเหมือน และความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ (concept of culture and products)

สาระที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (connections)

มาตรฐาน ต.3.1:ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน (reinforcement and acquisition)

สาระที่ 4 : ภาษากับความสัมพันธ์ชุมชน และโลก (communities)

มาตรฐาน ต.4.1:สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม (learning and enrichment)

มาตรฐาน ต.4.2:สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม (careers)

1.2 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 3

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามจุดหมายของหลักสูตรอันเป็นคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรมวิชาการ (2545, หน้า 3) ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เมื่อจบการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) ดังต่อไปนี้

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกนึกคิด และความคิดรวบยอด โดยใช้น้ำเสียงท่าทาง ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ

2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่าง และสวัสดิการ การซื้อขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100-2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

3. ใช้ประโยคผสม (compound sentence) และประโยคซับซ้อน (complex sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. อ่าน เขียนข้อความที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่มีตัวเชื่อมข้อความ (discourse markers)

5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น

6. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สืบค้นข้อมูลความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เรียนตามความสนใจและตามระดับชั้น

7. ฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หากความเพลิดเพลนและเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนภาษา

2.1 ความหมายของภาษา

กาญจนา นาคสกุล (2541, หน้า 24) ได้สรุปแนวคิดของนพแก้ว ณ พัทลุง ซึ่งจำแนกความหมายของภาษาในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาษา หมายถึง สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ใช้เพื่อสื่อสารกัน ภาษาในความหมายนี้จึงกินความกว้างขวางและมีคำขยายได้มากมาย

2. ภาษา หมายถึง ระบบสัญลักษณ์ซึ่งมนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสารกันหรือหมายถึงสัญลักษณ์ซึ่งได้จัดระบบ มีระเบียบหรือระบบแล้ว ภาษาตามความหมายนี้มุ่งถึงภาษาซึ่งเป็นคำพูดที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในสังคม ตัวหนังสือนั้นเป็นเพียงสัญลักษณ์แทนภาษาอีกต่อหนึ่ง

3. ภาษา หมายถึง ระบบสัญลักษณ์ที่คนกลุ่มหนึ่ง ๆ ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในสังคม ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่จะใช้ในการกำหนดนั้น ๆ เช่น กำหนดตามเขต การปกครองของผู้ใช้ภาษา เป็นภาษาไทย ภาษาจีน ภาษามลายู ภาษาอินโดนีเซีย ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

4. ภาษา หมายถึง ภาษาย่อยซึ่งมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาใดภาษาหนึ่ง ตามข้อกำหนดต่าง ๆ เช่นถิ่นที่อยู่ หน้าที่ และจุดมุ่งหมายของการใช้ภาษา ลักษณะและฐานะทางสังคมของผู้ใช้ภาษา มีอาชีพ เพศ อายุ เป็นต้น ภาษาอาจกำหนดตามหน้าที่และจุดมุ่งหมายของการใช้ภาษา เช่น ภาษาราชการ ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาแพทย์ ภาษาโทร ภาษาแสง

2.2 ประเภทของภาษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปแนวคิดของ นพแก้ว ณ พัทลุง (2548, หน้า 2) ได้จำแนกภาษาเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ภาษาแม่ (mother tongue) หมายถึง ภาษาแรกที่เด็กเรียนตั้งแต่วัยแรกเกิด ในกรณีที่พ่อแม่ใช้ภาษาไม่เหมือนกัน เด็กจะมีภาษาแม่ 2 ภาษา หรือที่เรียกว่า

ทวิภาษา (bilingualism) ในกรณีเช่นนี้ เด็กมีวิธีการเรียนและพัฒนาการในภาษาทั้ง 2 คล้ายกัน ตามพัฒนาการทางสรีระและสมองตามลำดับอายุ

2. ภาษาที่สอง (second language) หมายถึง ภาษาที่ใช้ในชุมชนที่เด็กเติบโต อันแตกต่างไปจากภาษาแม่ที่พ่อแม่ใช้ เช่น ภาษาอังกฤษในสิงคโปร์ (ภาษาแม่อาจจะเป็นภาษามลายู หรือจีน) หรือภาษาไทยในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ (ภาษาแม่ คือ ภาษาเขมร หรือส่วย) ภาษาที่สองนี้มักจะเริ่มเรียนเมื่อเด็กอายุ 5-7 ปีไปแล้ว

3. ภาษาต่างประเทศ (foreign language) หมายถึง ภาษาที่เด็กเรียนโดยใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่สองเป็นเครื่องมือสื่อสารในระบบที่มีการเรียนการสอน มักจะสอนในชั้นมัธยมศึกษา เมื่อเด็กกำลังเข้าสู่วัยรุ่น หรือก่อนหน้านั้นในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โอกาสในการใช้ภาษาที่เรียนในห้องเรียนจะมีน้อย เช่น ในกรณีการเรียนของภาษาอังกฤษในประเทศไทย

2.3 จุดมุ่งหมายของการศึกษาภาษา

นพแก้ว ณ พัทลุง (2548, หน้า 3) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการเรียนภาษา แต่ละประเภทข้างต้น ว่าในปัจจุบัน การศึกษามีหลายแบบ แล้วแต่ว่าผู้ศึกษาจะมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการศึกษานั้น ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาภาษาเพื่อให้ใช้ภาษานั้นได้ เช่น การที่เด็กเรียนรู้ภาษาแม่เพื่อจะได้สามารถสื่อสารกับแม่และผู้อื่น ในสังคมของคนได้ หรือการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อให้สามารถติดต่อกับชาวต่างประเทศได้ เป็นการศึกษาเพื่อให้รู้ และเกิดทักษะที่จะฟังและพูดภาษาที่ต้องการเรียนนั้นได้ และอาจเพิ่มทักษะอ่าน และเขียนสัญลักษณ์ คือตัวหนังสือที่ใช้เขียนภาษานั้นด้วยในเวลาต่อมา

2. ศึกษาภาษาเพื่อสืบสาวให้ทราบความเป็นมาของภาษาใดภาษาหนึ่งหรือกลุ่มภาษาใดภาษาหนึ่ง การศึกษาทำนองนี้จะมีการสืบสาวคำในภาษา เพื่อสมมติรูปคำที่เป็นแบบดั้งเดิมของภาษาที่ศึกษานั้น

3. ศึกษาเพื่อสืบสาวความเป็นมาของคำที่ใช้ในภาษา เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบที่มาของคำ ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร เปลี่ยนรูปลักษณะและความหมายมาอย่างไร

4. ศึกษาเพื่อให้รู้จักภาษา เป็นการศึกษาเพื่อเข้าใจธรรมชาติ ลักษณะโครงสร้างภาษา เป็นการศึกษาภาษาในลักษณะที่เป็นระบบของสัญลักษณ์ ซึ่งมนุษย์กำหนดขึ้นใช้โดยให้ความหมายแทนสิ่งของ กิจกรรม ประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ฯลฯ ที่มนุษย์รู้จัก และต้องการสื่อออกไปให้ผู้อื่น

กรมวิชาการ (2545, หน้า 2) ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาต่างประเทศแตกต่างจากการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สาระอื่น เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้เรียนเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งชีวิตประจำวัน และการงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา

2.4 การเรียนภาษาต่างประเทศ

ปัจจัยที่ส่งผลให้จำเป็นต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

นพเก้า ณ พัทลุง (2548, หน้า 6) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้คนไทยจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญ ในภาษาต่างประเทศยิ่งขึ้น ได้แก่

1. ปัจจัยด้านการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ในโลก เชื่อมโยงถึงกันด้วยเครือข่ายในด้านการค้า การเงิน การลงทุนในระดับภูมิภาคจนถึงระดับโลก สภาพการเชื่อมโยงทางการเมือง การศึกษา ความรู้แนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างต่างวัฒนธรรมต่างภาษา จะมีมากขึ้น การที่คนไทยมีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษากลางที่ในประเทศต่าง ๆ นิยมใช้ จะช่วยให้การติดต่อสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ และเจรจาต่อรองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ ความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้การแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่าง ๆ ในโลกเกิดขึ้นอย่างง่ายดาย รวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มากมาย อาจมีทั้งข้อมูลที่ดีมีประโยชน์และข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์ทั้งยังอาจส่งผลในทางลบ ทักษะภาษาต่างประเทศจะช่วยให้คนไทยสามารถเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้มากมายตามความต้องการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารจากระบบอินเทอร์เน็ต ตำราวารสาร หนังสือพิมพ์ต่างประเทศ เป็นต้น

3. สังคมที่มีความรู้เป็นฐาน ความต้องการในการสร้าง การพัฒนา และการถ่ายโอนองค์ความรู้จึงมีความสำคัญ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ จะช่วยให้คนไทยในอนาคตสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ทั่วโลกได้โดยสะดวก ไม่จำเป็นต้องผ่านขั้นตอนการแปล ซึ่งอาจเกิดความผิดพลาด อีกทั้งไม่ทันกับเวลา และความต้องการทันที่

4. ปัจจัยด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การทำธุรกิจที่เชื่อมโยงกับต่างประเทศทำให้ภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารและการเจรจาต่อรองทางการค้า นอกจากนี้ ในอนาคตสภาพการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว และมีราคาที่ถูกลงเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของประชากร การอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลให้คนไทยต้องสามารถสื่อสารภาษาสากลได้ เพื่อเอื้อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับชาวต่างชาติ ผู้มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดีจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต และโดยเฉพาะภาคธุรกิจบริการของไทย เช่นการท่องเที่ยว การโรงแรม ที่มีผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ ย่อมต้องการคนที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศ

ดังนั้นในอนาคต คนไทยจึงจำเป็นต้องมีทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นที่นิยมใช้ทั่วโลก เพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การเจรจาต่อรอง การสร้างสัมพันธอันดี รวมถึงการทำให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติได้

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษา

กรมวิชาการ (2544, หน้า 15-17) นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ได้จัดแนวคิดในการสอนภาษาให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของภาษาตามความเชื่อทางด้านจิตวิทยา ภาษาศาสตร์ มนุษย์วิทยา และสังคมวิทยาเป็น 4 แนวคิด

1. แนวคิดกลุ่มประจักษ์นิยม (empiricist) หรือกลุ่มพฤติกรรมนิยม (behaviorism) เชื่อว่าภาษาเป็นเรื่องของนิสัยและความเคยชิน ประเด็นสำคัญของแนวคิดนี้คือ ภาษาเป็นเรื่องของนิสัยและความเคยชินที่จะต้องมีการฝึกจนสามารถให้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ ในการสอนจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกพูดเลียนแบบผู้สอนบ่อย ๆ จนจำได้และสามารถนำมาใช้พูดได้ตอบโต้

2. แนวคิดกลุ่มเหตุผลนิยม (rationalist) เชื่อว่าเด็กมีความสามารถที่จะใช้และเข้าใจภาษาได้โดยไม่เคยได้ยินมาก่อน เนื่องจากภายในสมองมีกลไกที่จะวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างกฎเกณฑ์การใช้ภาษาขึ้นได้ ประเด็นสำคัญของแนวคิดนี้คือ ภาษาเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์มนุษย์สามารถสร้างประโยคต่าง ๆ จากกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ขึ้นใช้ได้อย่างไม่จำกัด ในการสอนจึงควรสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเพื่อจะได้มีพื้นฐานในการสร้างประโยคด้วยตนเอง

3. แนวคิดเพื่อการสื่อสาร (communicative approach) ประเด็นสำคัญของแนวคิดนี้คือ ความรู้ความสามารถทางภาษา (linguistic competence) เป็นศักยภาพทางภาษาของบุคคลก่อนจะใช้ภาษาในลักษณะที่ต้องการ เช่น ฟัง พูด อ่านหรือเขียน แบ่งเป็น 2 ระดับ ความรู้เกี่ยวกับภาษา และความสามารถที่จะนำความรู้เกี่ยวกับภาษาไปใช้สื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ในการสอนตามแนวคิดการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับการนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะ คล่องแคล่ว สามารถสื่อความหมายได้ตามความต้องการ ผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ตามความต้องการ ผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ใกล้เคียงกับชีวิตจริง

4. แนวคิดกลุ่มมนุษยนิยม (humanistic approach) เป็นกลุ่มที่รับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมนุษยนิยมที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนในแง่อารมณ์ ความรู้สึกคือ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีถ้าอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ ได้เรียนในสิ่งที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ เกิดความรู้สึกสบายใจ ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทไปเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน จัดสภาพห้องเรียน กิจกรรม และสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย เป็นตัวของตัวเอง ไม่กังวลกับสถานการณ์การเรียน

ในการทดลองผู้วิจัยได้ผสมผสานทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาทั้ง 4 ทฤษฎีเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นประโยชน์ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยมเป็นหลักในการวิจัย

เพราะเป็นกลุ่มที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 กระบวนการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (constructivism)

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้ความแตกต่างระหว่างเทคนิคการสอน วิธีสอน และแนวคิด ทฤษฎีซึ่งเป็นที่มาของวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของคำทั้งสามตามระดับชั้น

ทิสนา แชมมณี และคนอื่น ๆ (2545, หน้า 17-19) ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ ผู้วิจัยได้สรุปได้ดังนี้

ทฤษฎีการสร้างความรู้มีรากฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเซอว์ปีญญาของเพียเจต์ (Piaget) และไวก็อทสกี (Vigotsky) ซึ่งอธิบายว่า โครงสร้างทางสติปัญญา (schema) ของบุคคลมีการพัฒนาผ่านทางกระบวนการดูดซึมหรือซึมซับ (assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (accomodation) เพื่อให้บุคคลอยู่ในสภาวะสมดุล (equilibrium) ซึ่งเพียเจต์ เชื่อว่าทุกคนจะมีการพัฒนาไปตามลำดับขั้น จากการมีปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมและสังคม ส่วนไวก็อทสกีก็ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมสังคมและภาษามากขึ้น นักทฤษฎีกลุ่มการสร้างความรู้มีความเห็นว่า แม้โลกนี้มีอยู่จริง แต่ความหมายของสิ่งต่าง ๆ มิได้มีอยู่ในตัวเอง สิ่งต่าง ๆ มีความหมายขึ้นมาจากการคิดของคนที่ได้รับรู้สิ่งนั้น ๆ ดังนั้นสิ่งต่าง ๆ ในโลกจึงไม่มีความหมายที่ถูกต้องหรือเป็นจริงที่สุด แต่ขึ้นกับการให้ความหมายของคนในโลก ดังนั้น ทฤษฎีจึงให้ความสำคัญกับกระบวนการและวิธีการของบุคคลในการแปลความหมาย และสร้างความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ต่าง ๆ และถือว่าสมองเป็นเครื่องมือสำคัญที่บุคคลใช้ในการแปลความหมายของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกนี้ ซึ่งการแปลความหมายของแต่ละบุคคลจะขึ้นกับการรับรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความสนใจ และภูมิหลังของแต่ละบุคคลซึ่งมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างความหมายของข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องเฉพาะที่บุคคลจะต้องใช้กระบวนการทางปัญญาในการกระทำ (acting on) มิใช่เป็นเพียงการรับ (taking in) ข้อมูลเท่านั้น

3.2 วิธีสอนภาษาต่างประเทศตามทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (constructivism)

3.2.1 ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (active) กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีใช้เพียงรับข้อมูลความรู้เท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้จัดกระทำข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และสร้างความหมายของสิ่งนั้นด้วยตนเอง

3.2.2 ครูควรสร้างบรรยากาศทางสังคมจริยธรรม (sociomoral) ให้เกิดขึ้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เนื่องจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้าง

ความรู้ การร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนและบุคคลอื่นจะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขวางขึ้น

3.2.3 ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้

3.2.4 ครูจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้ถ่ายทอดความรู้และควบคุมการเรียนรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนให้คำปรึกษาแนะนำทั้งทางด้านวิชาการและด้านสังคมให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.2.5 ครูควรประเมินผลในลักษณะที่ เป็นการประเมินตามจุดมุ่งหมายของผู้เรียนแต่ละคน (goal free evaluation) กล่าวคือ และการวัดผลควรใช้วิธีการหลากหลายโดยอาศัยบริบทจริงเนื่องจากการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ขึ้นกับความสนใจและการสร้างความหมายที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

ความสามารถการอ่านและการสอนอ่าน

1. ความหมายของการสอนอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญสำหรับผู้เรียน เพราะการอ่านจะทำให้ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน ทำให้เกิดแนวคิด จินตนาการ การแก้ปัญหา และการนำไปใช้ จากความคิดที่ว่าผลการเรียนของนักเรียนเป็นเรื่องสะท้อนการสอนของครู ถ้าครูเองยังไม่เข้าใจว่า การอ่านคืออะไร กระบวนการสอนของครูก็ย่อมจะสับสน ไม่สามารถดำเนินการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายได้ คือ ผีกการอ่านที่มีประสิทธิภาพให้แก่นักเรียนได้ (Hayes, 1991, p. 7) ถึงแม้ว่า การให้คำนิยามของการอ่านจะเป็นความคิดเห็นส่วนตัว ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามการศึกษาและงานวิจัยที่เพิ่มขึ้น แต่การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการอ่าน ยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการสอนต่อไป มีนักการศึกษา นักภาษาศาสตร์ และนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำอธิบายไว้แตกต่างกัน และคำอธิบายเหล่านั้นก็เปลี่ยนแปลง พัฒนาขึ้นตามการศึกษาค้นคว้า และงานวิจัยที่มีเพิ่มมากขึ้น ดังตัวอย่างความหมายของการอ่านจากอดีตถึงปัจจุบันดังต่อไปนี้

วิดโดสัน (Widdowson, 1979, p. 74) กล่าวว่า การอ่าน คือการมีปฏิริยาโต้ตอบระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งใช้ความคิดพิจารณาเรื่องที่อ่าน ซึ่งเขียนไว้ เพื่อการสื่อสารระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ข้อความที่อ่านคือ ปฏิริยาโต้ตอบกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดได้มากน้อยเพียงใด จะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง

กูลด์ และคนอื่น ๆ (Gould, et al, 1990, pp. 6-7) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการของการสื่อความหมายอย่างสร้างสรรค์ ความสามารถในการอธิบายความของคำ และบทอ่าน

ซึ่งผู้อ่านต้องอาศัยความรู้เดิมที่ได้รับการสะสมมาในการตีความหมายจากตัวอักษร ซึ่งจะต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำจะทำให้การอ่านดีขึ้น

ซิลเบอร์สไตน์ (Silberstein, 1994, p. 12) กล่าวว่า การอ่านคือทักษะกระบวนการของข้อมูลที่สลับซับซ้อนที่ผู้อ่านต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบทอ่าน เพื่อที่จะสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ของข้อความที่มีความหมายขึ้นมา

เลียว และคินเซอร์ (Leu and Kinzer, 1995, p. 8: cited by flesch, 1995, p.121) ให้ความสำคัญกับการอ่าน ที่เริ่มจากการทำความเข้าใจตัวอักษร และองค์ประกอบย่อย ๆ ของภาษา ก่อนที่จะทำความเข้าใจความหมายโดยรวม จึงเปรียบเทียบการอ่านว่า การอ่านเหมือนกับการขับรถ คือ ผู้ขับจะต้องใช้กลไกต่าง ๆ เช่น พวงมาลัย คันเร่ง เพื่อช่วยให้รถขับเคลื่อนได้ การอ่านก็เช่นเดียวกัน ผู้อ่านจะต้องออกเสียง และเข้าใจตัวอักษรแต่ละตัว เพื่อใช้เป็นกลไกในการอ่าน จึงสามารถอ่านได้

สมุทฺร เซ็นเซาวิช (2542, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือ การสื่อความหมายเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูด ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ และอาจจะตอบโต้กับผู้อื่นด้วยการสื่อความหมาย

วัฒนา บาลโพธิ์ (2544, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การอ่าน ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างไม่ใช่กิจกรรมที่ผู้อ่านทราบความหมายของคำศัพท์ก็จะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะความหมายของคำศัพท์ขึ้นอยู่กับบริบทด้วยเช่นกัน และการอ่านก็ยังเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ดังนั้นการทราบความหมายของการอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับพฤติกรรมการอ่านให้ถูกต้อง

สุดาจิต สุ่มมาตย์ (2547, หน้า 31) กล่าวว่าไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่เป็นองค์ประกอบทางภาษา ซึ่งรวมกันเป็นสิ่งที่มีความหมายเพื่อสามารถสื่อความของผู้เขียนและเข้าใจข้อมูลนั้นตามที่ผู้เขียนต้องการ

วิไลลักษณ์ ลาจันท์ (2548, หน้า 20) ได้สรุปว่า การอ่าน คือ กระบวนการในการแปลความหมายจากภาพ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ตัวอักษร หรือเรื่องราวโดยใช้การรวบรวมและตีความหมายจากการอ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ โดยขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ

อุมาภรณ์ ทองเสมอ (2548, หน้า 23) การอ่าน เป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ซึ่งผู้อ่านต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์ และความรู้เดิมเพื่อช่วยในการแปลความหมายให้ชัดเจนขึ้น และหากสิ่งที่อ่านเป็นสิ่งที่ไม่เคยพบมาก่อน ผู้อ่านต้องอาศัยการคาดเดาจากภาษาที่อ่าน โดยการบูรณาการทักษะหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน เช่น การมองเห็น การจำแนกความแตกต่าง การวิเคราะห์คำ เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนเขียน และต้องการสื่อความหมาย ตลอดจนต้องรู้วิธีการเขียนและความคิดของผู้เขียน หรือโครงสร้างของข้อเขียนนั้น ๆ ในขณะเดียวกัน ผู้อ่านจะต้องพยายาม

ทำความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง พร้อมทั้งสรุปความของเรื่องได้

จากความหมายของการอ่านในแนวคิดของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านที่กล่าวมานั้น จะเห็นว่า การให้ความหมายของการอ่านเหล่านั้นแตกต่างกันไป แต่พอสรุปโดยรวมได้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการของการสื่อความหมาย จากสื่อเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อสามารถ จับใจความ ตีความ โดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์เดิม ประมวลความคิด พิจารณาอย่างมีเหตุผลสามารถสื่อสารหลังจากการอ่าน โดยผู้อ่านไม่จำเป็นต้องเข้าใจข้อความทั้งหมดที่มีอยู่ในเรื่อง ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจหรือค้นหาความหมาย ในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ

2. องค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่าน

การที่ผู้อ่านจะได้มีความรู้ความสามารถในการอ่าน จำเป็นต้องมีความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

แฮริส และสมิธ (Harris, & Smith, 1980, p. 210) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เดิม สรุปได้ดังนี้

1. ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ถ้าผู้อ่านมีประสบการณ์เดิมในเรื่องที่อ่านก็จะทำให้ทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้นและรวดเร็ว ประสบการณ์เดิมยังช่วยให้นักเรียนมีความสนใจได้ด้วย
2. ความสามารถทางภาษาในการทำความเข้าใจความหมายของคำใหม่ ๆ ในบริบท เข้าใจโครงสร้างของประโยค และเข้าใจเครื่องหมายต่าง ๆ ที่อยู่ในบทอ่าน
3. ความสามารถในการคิด
4. เจตคติที่ดีต่อสิ่งที่อ่าน หมายความว่า ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านก็จะทำให้มีความเข้าใจในการอ่านได้ง่ายขึ้น
5. จุดประสงค์ในการอ่านนั้น เมื่อผู้อ่านรู้ถึงจุดประสงค์ในการอ่านก็จะทำความเข้าใจในบทอ่านได้ง่ายขึ้น

ส่วน ฟลัด และแลปปี้ (Flood, & Lapp, 1990, p. 490) ซึ่งเจงว่านักการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านมีผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรสำคัญ 4 กลุ่ม คือ

1. ตัวแปรในด้านการอ่าน ได้แก่ อายุ ความสามารถ ความรู้สึก และแรงจูงใจ
2. ตัวแปรในด้านบทอ่าน ได้แก่ อรรถลักษณะชนิดของบทอ่าน ส่วนสำคัญของบทอ่าน การพิจารณาบทอ่าน

3. ตัวแปรทางด้านบริบททางการศึกษาได้แก่สภาพแวดล้อม งานกลุ่มสังคม จุดประสงค์

4. ตัวแปรทางด้านตัวครู ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ เจตคติ และแนวการสอน ดังนั้น ผู้วิจัยพอสรุปองค์ประกอบของการอ่านที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านคือ ความรู้เดิมหรือประสบการณ์ เจตคติที่ดีต่อสิ่งที่อ่าน จุดประสงค์ในการอ่าน ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการคิด รวมทั้งแนวการสอนของครูอีกด้วย

3. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เล็กจนโต เพราะมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพ และการศึกษา ในโลกปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสาร มีสื่อต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความรู้ใหม่ ๆ แนวความคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะต้องติดตามให้ทันเหตุการณ์ การอ่านทำให้เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้จักรักษาสิทธิของตน ปรับปรุงคุณภาพชีวิต มีมนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรม มีนักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ได้อธิบายความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

เพ็ญจา สุรียกานต์ (2544, หน้า 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและมีคุณค่าทำให้บุคคลสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และดำเนินชีวิต เป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิชาต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้และการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งการอ่านยังทำให้เกิดพัฒนาการไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม ประสบการณ์และการดำเนินชีวิต ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ช่วยปรับปรุงชีวิตให้สมบูรณ์ได้เรียนรู้โดยไม่สิ้นสุด เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

สุภักดิ์ มหาวรรการ (2544, หน้า 96-97) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญยิ่ง ความสำคัญของการอ่านมีอยู่หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ผู้อ่านได้รับสาระความรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่าน เป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ทันความคิดและความก้าวหน้าของโลก

2. การอ่านหนังสือเป็นการฝึกให้สมองได้คิดและเกิดสมาธิ เพราะขณะที่อ่านหนังสือสมองจะทำหน้าที่แปลตัวอักษรที่ได้รับมาเป็นความรู้และความเข้าใจของผู้อ่านอยู่ตลอดเวลา การที่มีจิตใจจดจ่ออยู่กับตัวหนังสือจึงเป็นการสร้างสมาธิให้ผู้อ่านได้ดีวิธีหนึ่ง

3. ผู้อ่านมีอิสระทางความคิด คือ สามารถสร้างความคิดและจินตนาการได้เอง การอ่านจึงเปรียบเสมือนเป็นการให้อิสระทางความคิดกับผู้อ่านได้ดีวิธีหนึ่ง

4. การอ่านเป็นกิจกรรมที่สร้างความเพลิดเพลินและคลายความเครียดนับได้ว่าการอ่านเป็นการใช้เวลาว่างที่ดีก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและสร้างความเพลิดเพลินได้เป็นอย่างดี

5. หนังสือนับว่าเป็นสิ่งที่ดี ใช้ง่ายและไม่แพงเกินไป บุคคลทั่วไปจึงสามารถใช้เพื่อศึกษาหาความรู้และสร้างความเพลิดเพลิน

ฉวีลักษณ์ กุหาภินันท์ (2542, หน้า 16) ได้กล่าวว่่านอกจากความสำคัญดังกล่าวแล้ว การฝึกฝนการอ่านจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. เข้าใจเรื่องที่อ่านในเวลารวดเร็วและเวลาที่น้อยกว่าที่เคยอ่านมาก่อน
2. สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้เพราะจะเข้าใจเรื่องที่อ่านดีขึ้นและจำได้นาน
3. เรียนรู้วิชาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. จะเป็นคนที่มีโลกทัศน์กว้างขึ้น
5. ประหยัดเวลาในการอ่านและการทำงาน เช่น ใช้เวลาน้อยลงในการอ่าน

รายงานอ่านบันทึก อ่านจดหมายโต้ตอบ และอื่น ๆ

6. ได้เครื่องมือสองอย่างที่จะนำผู้อ่านไปสู่ความสำเร็จคือ เขียนเร็วขึ้นและมีความคิดที่เฉียบแหลมยิ่งกว่าเดิม

ฟินอคเชียโร และคริสโตเฟอร์ บรัมฟิท (Finocchiaro, Mary and Brumfit, 1983, pp. 41-44) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ความรู้ที่ได้จากการอ่านเป็นความรู้ที่ได้มาจากการลงทุนที่น้อยที่สุด แต่เป็นความรู้ที่ขยายไปสู่กว้างที่สุด โดยเฉพาะในโลกปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการอย่างมาก การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้บุคคลก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์และความเจริญก้าวหน้าของโลก

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, หน้า 2) ได้สรุปว่าการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวาง

สนิท สัตโยภาส (2545, หน้า 93 – 94) ได้กล่าวว่่า การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก

จากความสำคัญของการอ่านที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคข้อมูลข่าวสาร ได้ความรู้ เพลิดเพลิน เกิดความคิดเห็นของตนเอง มีโลกทัศน์กว้างไกล เป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมากที่สุด เป็นทักษะที่แสวงหาความรู้เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ทันต่อโลกและการเปลี่ยนแปลง บุคคลที่มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริง ย่อมสามารถนำความรู้ความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง

และสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รักการอ่านมากขึ้น และยังฝึกการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ดังนั้น การอ่านจึงเป็นทักษะที่ควรได้รับการปลูกฝัง และส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับบุคคล เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านนอกจากจะเป็นทักษะสำคัญของการแสวงหาความรู้ การอ่านที่มีประสิทธิภาพยังต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านเพราะการอ่านของแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีจุดมุ่งหมายของการอ่านที่ต่างกัน ได้มีนักการศึกษา ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

พินิตนันท์ บุญพามี (2542, หน้า 11 – 12) ได้สรุปจุดมุ่งหมายในการอ่านมี 4 ประการ คือ อ่านเพื่อความรู้ ความรู้ที่ได้จากการอ่านมักปรากฏในหลายลักษณะ เช่น วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฯลฯ การอ่านเพื่อความรู้นี้ เหมาะสำหรับผู้รักความก้าวหน้า และเป็นการส่งเสริมผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ การอ่านเพื่อความรู้สามารถแบ่งวัตถุประสงค์ออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่

1. เพื่อหาคำตอบในเรื่องที่ต้องการ หรือเรื่องที่ยังมีข้อสงสัย และเป็นปัญหาข้องใจ
2. เพื่อศึกษาหาความรู้ โดยละเอียด หรือโดยย่อ
3. เพื่อรับรู้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง เพื่อให้ทราบและเข้าใจเหตุการณ์ปัจจุบัน
4. เพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นพิเศษ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทั่วไป และความรู้ในสาขาวิชาซีพต่าง ๆ
5. เพื่อรวบรวมข้อมูลมาทำรายงาน หรือทำวิจัยเผยแพร่ในหมู่นักวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ
6. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด ความคิดของคนจะเจริญงอกงามได้ต้องอาศัย การกระตุ้นเตือนให้ใฝ่คิด การมองเห็นรอบด้าน ช่วยให้มึทรรศนะกว้างขวางขึ้น ช่วยให้การแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจได้ดี มีข้อบกพร่องน้อยการอ่านเพื่อความเข้าใจแนวคิดที่สำคัญเป็นการจัดลำดับชั้นแนวคิดของผู้เขียน พร้อมทั้งพิจารณาหาเหตุผล และแรงจูงใจในการเขียนเรื่องนั้น ๆ ขึ้นมา ขณะเดียวกันก็เป็นชวนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้อ่านด้วย
7. อ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านเพื่อการพักผ่อนคลายความเครียดจากงานประจำ ในบางครั้งก็อ่านเพื่อฆ่าเวลาหรือใช้เวลาให้หมดไป มักเป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านหนังสือประเภทร้อยกรอง นวนิยาย เรื่องสั้น นิทาน บทละคร ฯลฯ งานเขียนเหล่านี้มีคุณค่าต่อการพัฒนาความรู้สึก พัฒนาอารมณ์ ตลอดจนความสะเทือนใจในระดับต่าง
8. อ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ การอ่านช่วยพัฒนาความรู้ สติปัญญา ความคิด และทัศนคติได้ดี โดยเฉพาะการอ่านเพื่อวิพากษ์ณ์วิจารณ์ ผู้รักการอ่านจะเป็นคนทันสมัย มีความรู้กว้างขวาง น่าคบหาสมาคม เพราะมีข่าวสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สุภัค มหาวราการ (2544, หน้า 97-98) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่าอ่านเพื่อรับรู้ข่าวสาร เป็นการอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเป็นไปของโลกและเพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง ได้แก่ การอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ โบปลิว ต่าง ๆ ผู้อ่านสามารถเลือกอ่านข่าวสารประเภทต่าง ๆ ที่ตนเองสนใจ เป็นการพัฒนาความรู้ของผู้อ่าน

1. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียน ได้แก่ การอ่านตำราเรียน นักศึกษาเลือกอ่านได้ตามวิชาที่เรียน การอ่านสมุดจดของเพื่อนก็นับว่าอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้

2. อ่านเพื่อใช้ในวิชาชีพ เป็นการอ่านเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาการทำงานของตน การอ่านเพื่อใช้ในวิชาชีพนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ ปรับปรุงและแก้ไขปัญหามาบางอย่างได้ การอ่านเพื่อใช้ในวิชาชีพส่วนใหญ่ปรากฏในรูปแบบของบทความ และบทวิเคราะห์เกี่ยวกับวิชาชีพในนิตยสารและวารสารต่าง ๆ

3. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านเพื่อทำให้ตนเองเกิดความสบายใจเพลิดเพลิน เป็นการอ่านตามความพอใจของตน ปัจจุบันมีหนังสือที่เสนอเรื่องราวหรือกิจกรรมซึ่งเป็นที่น่าสนใจหรือเป็นงานอดิเรก เช่น หนังสือเกี่ยวกับพระเครื่อง ตกปลา ตกแต่งงาน งานบ้าน งานเรือน เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้แก่ การอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน กวีนิพนธ์ การ์ตูน หรือบทกลอนที่มีลักษณะซ้ำซ้อน การอ่านหนังสือที่มีลักษณะซ้ำซ้อนเป็นวิธีการคลายเครียดและสร้างความเพลิดเพลินให้ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

4. การอ่านเพื่อคลายความทุกข์ใจ เป็นการอ่านเพื่อให้ตนเองมีความรู้สึกที่ดีขึ้น ได้แก่ การอ่านหนังสือธรรมะ จิตวิทยาหรือปรัชญา ซึ่งจะให้แก่คิดที่เป็นประโยชน์ สร้างกำลังใจและปลุกปลอบใจให้สู้ชีวิต บางช่วงชีวิตเราอาจพบอุปสรรคมากมาย บางปัญหาแก้ไขได้ บางปัญหาแก้ไขไม่ได้ ซึ่งต้องใช้เวลา การอ่านหนังสือจะช่วยผ่อนคลายความทุกข์ใจได้ในช่วงเวลานี้เอง

อำไพ เกียรติชัย (2544, หน้า 2-3) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

1. อ่านเพื่อขยายขอบเขตความเข้าใจของตนเองในเรื่องที่เรียน
2. อ่านเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดใหม่ ๆ
3. อ่านเพื่อขยายประสบการณ์อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต

สมพร แผงพิพัฒน์ (2542, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านที่สำคัญไว้ ดังนี้

1. การอ่านเพื่อความรู้ การอ่านเพื่อให้ได้ความรู้ที่นั้นอาจจะแบ่งเป็นวัตถุประสงค์ย่อยออกเป็น 5 ประเด็น

- 1.1 การอ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ
- 1.2 การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ทั้งโดยละเอียดและโดยย่อ
- 1.3 การอ่านเพื่อการรับรู้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง

1.4 การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นพิเศษ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพื่อตำราวิชาการ

1.5 การอ่านเพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาทำรายงาน ทำวิจัย และเผยแพร่ในหมู่นักวิชาการผู้สนใจ อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านหนังสือเพื่อการพักผ่อน ผ่อนคลายอารมณ์หลังงานประจำ ได้แก่การอ่านหนังสือประเภท เรื่องสั้น นิทาน นิยาย นวนิยาย บทละคร ทั้งระดับที่เป็นวรรณกรรมหรือวรรณคดี โดยมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อความรื่นรมย์เป็นสำคัญ

3. การอ่านเพื่อหาความคิดแปลกใหม่ ในกระบวนการอ่านที่สำคัญ ความรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งแต่ความคิดยิ่งสำคัญกว่า โดยเฉพาะความคิดแปลกใหม่ ซึ่งจะ เป็นชนวนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้อ่านด้วย

4. การอ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการอ่านเป็นการพัฒนาความรู้ ความคิดและวิสัยทัศน์กว้างขวางขึ้น ผู้รักการอ่านจึงเป็นคนทันสมัย น่าคบ สามารถที่จะเข้าร่วมวงสนทนาได้กับทุกคนทุกชั้นทุกวัย เพราะรับรู้ข่าวสารที่จะแลกเปลี่ยนด้วยกันได้ เนื้อหาข่าวสารบางประการในหนังสือจะทำให้ผู้อ่านนำมาปรับปรุงบุคลิกภาพของตนได้ ดังนั้น การอ่านจึงสามารถช่วยพัฒนาบุคลิกภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี

สุปราณี พัดทอง (2545, หน้า 48 - 49) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ 4 ประการ

1. อ่านเพื่อการเขียน คือ หลังจากอ่านแล้วผู้อ่านนำข้อมูลหรือแนวทางการคิด จากเรื่องที่อ่านนั้นมาเขียนแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือเขียนเชิงสร้างสรรค์ คัดเลือก ข้อมูลที่เหมาะสม และนำไปใช้เขียนหรืออ้างอิงอย่างถูกต้องและมีมารยาทด้วย

2. อ่านเพื่อหาคำตอบ ผู้อ่านรู้แหล่งค้นคว้าจากเอกสารประเภทต่าง ๆ ก็จะเป็น ผู้รอบรู้และเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง

3. อ่านเพื่อปฏิบัติตาม เป็นการอ่านเพื่อทำตามคำแนะนำในข้อความหรือ หนังสือที่อ่าน

4. อ่านเพื่อสะสมความรู้ เมื่ออ่านตำราเรียนเล่มใดเล่มหนึ่ง หรือหนังสือหรือวัสดุ การอ่านใด ๆ ก็ตาม ควรเก็บรวบรวมประเด็นสำคัญและน่าสนใจ โดยการบันทึกในบัตรข้อมูล เพื่อค้นคว้าในโอกาสต่อไป

ดังนั้น จากจุดมุ่งหมายของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การอ่านของแต่ละบุคคลมีจุดมุ่งหมายของการอ่านต่างกัน การเลือกหนังสืออ่านจึงต้องขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการอ่านจึงจะก่อประโยชน์จากการอ่านได้มาก

5. ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถในการทำความเข้าใจภาษาเขียนซึ่งถือได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักของการอ่าน ถ้าไม่เกิดความเข้าใจ หมายความว่าไม่เกิดการอ่านกันนิ่ง (Gunning, 1992,p.188) จากความหมายของการอ่าน ทำให้มีการวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบที่จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอนอ่าน ดังต่อไปนี้

1. ทักษะคติ หรือแรงจูงใจในการอ่าน (affective aspects) ผู้อ่านจะอ่าน หรือทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดีก็ต่อเมื่อมีความสนใจเนื้อหา หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง

2. ความสามารถในการใช้กลวิธีควบคุมการเรียนรู้ (metacognitive knowledge) คือการตระหนักในการเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้เรื่องข้อความต่อเนื่อง (discourse knowledge) คือความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของภาษา และการเรียบเรียงที่แตกต่างกันของงานเขียนแบบต่าง ๆ เช่น จดหมาย บทความ นิทาน ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านคาดเดาความหมายโดยรวมของเรื่องได้ แม้เพียงอ่านคำแรกของประโยค

4. ความรู้เรื่องโครงสร้างทางภาษา (syntactic knowledge) คือความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ของคำ หรือประโยค ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านตีความ และเรียบเรียงความหมายของแต่ละคำหรือประโยคได้อย่างถูกต้องและสัมพันธ์กัน

5. ความรู้เรื่องความหมายของคำศัพท์ (vocabulary knowledge) หมายถึง การที่ผู้อ่านทราบความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ อยู่แล้ว หรืออาจเป็นการทราบความหมายโดยใช้บริบทของคำนั้นช่วยในการตีความ

6. ความรู้ในการอ่านคำ (decoding knowledge) คือผู้อ่านจะต้องอ่านคำศัพท์ได้ไม่ว่าจะเป็นการอ่านออกเสียง หรืออ่านในใจก็ตาม แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้อ่านจะต้องอ่านคำศัพท์ได้ถูกทุกตัวจึงจะทราบความหมาย เพราะผู้อ่านสามารถใช้บริบทของคำช่วยในการตีความหมาย

7. ความเป็นอัตโนมัติ (automaticity) คือ การให้ความสำคัญกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของการอ่านอย่างเป็นอัตโนมัติในขณะที่กำลังอ่าน

8. ด้านความสามารถในการอ่านเขียน (emergent literacy aspects) เมื่อการอ่านเป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ดังนั้นหากผู้อ่านได้อ่านงานเขียนที่เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถก็จะช่วยส่งเสริมให้กระบวนการอ่านพัฒนาขึ้นได้ตามลำดับ

เอสกี (Eskey, 1986, pp. 5-6) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านเหมือนกับความเข้าใจในชนิดอื่น ๆ เนื่องจากความเข้าใจชนิดใด ๆ ก็ตามขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจจึงเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เราไม่รู้หรือสารสนเทศใหม่เข้ากับสิ่งที่เรารู้แล้ว ดังนั้นในการ

ประเมินความสามารถในการอ่านของนักเรียนนั้น ประเมินได้จากความสามารถของนักเรียนในการทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

เรเกอร์และเรเกอร์ (Raygor and Raygor, 1985, p. 66) กล่าวว่าเมื่อผู้อ่านอ่านงานเขียนแสดงว่าผู้เขียนและผู้อ่านได้นำบางสิ่งบางอย่างเข้ามาในกระบวนการอ่านนั้น ผู้เขียนและผู้อ่านต่างมีประสบการณ์เดิม ภาษา ทักษะในการเขียนหรือทักษะอ่าน ตลอดจนจุดประสงค์ในการอ่านเมื่อองค์ประกอบเหล่านี้มารวมกันจะเกิดกระบวนการความเข้าใจขึ้นมาแทน

จากความหมายของนักการศึกษาสามารถสรุปถึง ความเข้าใจในการอ่านได้ว่าเป็น คือ ความสามารถของผู้อ่านที่สามารถจับใจความสำคัญได้ ตีความเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้ว สรุปลงความเห็นจากสิ่งที่อ่าน โดยประกอบด้วยความสามารถ ในการถ่ายทอดข้อมูล ความสามารถในด้านจับใจความและรายละเอียดของเรื่อง ความสามารถในการเรียงลำดับเหตุการณ์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อความ และความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

6. จิตวิทยาในการอ่าน

จิตวิทยาการอ่านเป็นกระบวนการที่ประสานระหว่างการมองเห็น การได้ยินและการแปลความหมายของสมอง ดังนั้น การอ่านที่จะได้ผลจำเป็นที่จะต้องมีลำดับขั้นของการคิด ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสูงสุด ดังนั้นจิตวิทยาการสอนอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาการสอนอ่านของนักเรียน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, หน้า 97) ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) เน้นทางด้านสติปัญญา กล่าวว่า ผู้ที่มีสติปัญญาดีจะสามารถรับรู้ และอ่านจับใจความได้ในเวลารวดเร็ว ตรงข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดี จะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นการให้การฝึกฝนบ่อย ๆ เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความที่ดี

2. ทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนองของ สกินเนอร์ (Skinner) เน้นการกระทำซ้ำ ๆ จนตอบสนองอัตโนมัติ ดังนั้น การจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจก็จะเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยให้เกิดความต้องการที่จะอ่าน ผลที่ได้คือ การตอบสนองที่ดี

3. ทฤษฎีของเกสตัลท์ (Gestalt) เน้นความสำคัญของการจัดเตรียม คือกฎของการรับรู้ที่ประยุกต์เข้ามาสู่การสอนอ่าน ซึ่งแยกเป็นกฎ 3 ข้อ คือ

กฎของความคล้าย (The Principle of Similarity) จัดสิ่งทีคล้ายกันไว้

กฎของความชอบ (The Principle of Nearness) เป็นการพิจารณาของการอ่านจับใจความ หากนักเรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบ จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายต่อตัวนักเรียน

กฎความต่อเนื่อง (The Principle of Continuation) เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่านให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้มีการพัฒนาการอ่านเป็นไปโดยไม่มีหยุดชะงัก

พรรณิ เสวตมาลย์ (2543, หน้า 15) ได้กล่าวสรุปจิตวิทยาในการอ่านว่า การอ่านคือการทำงานที่สัมพันธ์กับสองกระบวนการคือ กระบวนการกลไก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำสิ่งเร้าเข้าสู่สมองและการรับรู้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแปลความของสิ่งเร้า หลังจากที่เข้าสู่สมองแล้ว โดยสมองของผู้อ่านจะให้ความหมายแก่สัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านว่าจะสามารถสร้างประสบการณ์จากสัญลักษณ์ได้เพียงใด ผู้อ่านต้องอาศัยการเชื่อมโยงสัญลักษณ์เหล่านั้น ให้เข้ากับประสบการณ์เดิม จึงจะเข้าใจความหมายได้

7. พื้นฐานและกระบวนการในการสอนอ่าน

การแสวงหาความรู้ วิทยาการแขนงต่าง ๆ แม้ในขณะเรียน หรือจบการศึกษาแล้ว การอ่านก็เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นการสอนอ่านจึงต้องปลูกฝัง และส่งเสริมการอ่านที่ดีและถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทัศนีย์ ศุภเมธี, 2542, หน้า 24)

ทรงพร อิศโรรุทกุล (2541, หน้า 18) กล่าวถึงพื้นฐานในการสอนอ่านที่ควรคำนึงถึง มีดังต่อไปนี้

1. ควรเป็นการอ่านในระดับข้อความ ครูผู้สอนไม่ควรสอนให้ผู้เรียนศึกษาเฉพาะส่วนย่อย ๆ ของภาษาในบทอ่านและมองว่า คำ วลี ประโยค ในบทอ่านต่างเป็นอิสระต่อกันจนเข้าใจผิดว่าการจะเข้าใจบทอ่านนั้น ๆ จะต้องศึกษาหน่วยย่อย ๆ เหล่านี้อย่างละเอียด แต่ควรสอนให้ผู้เรียนอ่านและเข้าใจความหมายเป็นย่อหน้า

2. ควรเน้นความเข้าใจโดยสรุปก่อนความเข้าใจในรายละเอียด การสอนอ่านควรเน้นให้ผู้อ่าน อ่านเพื่อทำความเข้าใจทั้งหมดของเรื่องที่อ่านเสียก่อนหลังจากนั้นจึงค่อยลงไปในรายละเอียดของเนื้อหา แบบฝึกหัดที่ทำให้ทำก็เช่นเดียวกัน ควรให้ผู้เรียนได้ใช้ความเข้าใจกว้าง ๆ เช่น จุดมุ่งหมายของบทอ่านเสียก่อน จึงค่อยตามความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ ส่วนวนหรือเนื้อหาในรายละเอียด

3. ควรเน้นเนื้อหาที่พบในสื่อจริง (authentic text) คำว่าที่ใช้สอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไปมักเลือกใช้ภาษาที่ทำให้ง่ายแล้ว การทำเช่นนี้กลับมีข้อเสีย คือในชีวิตจริงคนเรามักพูดหรือเขียนข้อความหมายเดิม อ้างถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้วหรือมักมีการใช้เครื่องหมายบ่งบอกต่าง ๆ การนำข้อเขียนมาทำให้ง่ายกลับทำให้ข้อความนั้นยากแก่การเข้าใจ เพราะผู้เรียนขาดเครื่องช่วยในการเดาความหมาย

4. ควรใช้ทักษะสัมพันธ์ (integrated skills) ครูผู้สอนไม่ควรสอนทักษะการอ่านโดยแยกออกจากทักษะอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง เพราะในชีวิตจริงเมื่อเราได้ฟัง หรืออ่านอะไรแล้ว

เรามักจะนำไปเล่าต่อหรือเขียนให้คนอื่นอ่าน ดังนั้น กิจกรรมการอ่านควรนำทักษะอื่นมาเสริม การฝึกทักษะการอ่านด้วย เช่น อ่านประกาศสมัครงาน แล้วเขียนจดหมายไปบอกเพื่อน

5. ควรอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ครูผู้สอนจะต้องให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายก่อนเริ่ม การอ่านทุกครั้ง เพราะจะเป็นเครื่องกำหนดประเภทของการอ่านและทักษะในการอ่านแบบ ต่าง ๆ

6. ควรเน้นที่กระบวนการหาคำตอบ การอ่านเป็นกิจกรรมที่ต้องเป็นไปด้วยการเคลื่อนไหว เพราะตลอดเวลาผู้อ่านจะต้องเดาความหมาย ทำนาย ตรวจสอบและถาม คำถามตัวเอง ดังนั้นการอ่านควรมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนา และฝึกฝนความสามารถในทักษะ เหล่านี้ซึ่งเป็นระบบมากกว่าที่จะเน้นที่คำตอบ

7. ผู้เรียนควรอ่านด้วยตนเอง หลังจากที่สอนคำศัพท์บางคำที่คาดว่าจะมีปัญหา และให้หลักการในการอ่านแล้ว ควรปล่อยให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเอง เพื่อเขาจะได้ฝึกช่วย ตนเองเมื่อพบคำศัพท์ใหม่จะได้รู้จักเดาคำศัพท์จากคำข้างเคียงหรือจากรากศัพท์

8. ส่งเสริมการอ่านนอกเวลาเรียน ทักษะการอ่านจำเป็นต้องมีการฝึกฝนอยู่ เสมอจนเกิดความชำนาญ การอ่านในห้องเรียนจึงไม่พอ ครูจึงมีส่วนช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้สนใจ การอ่านนอกเวลาเรียน

กูดแมน (Goodman, 1982, p. 13) ได้กล่าวถึงกระบวนการสอนอ่านที่สำคัญ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจำหรือระลึก (recognition - nitration) หมายถึง ขั้นตอนที่สมองระลึก หรือจำตัวอักษรได้ตามที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ เป็นการเห็นคำแล้วจำได้ว่าคำ ๆ นั้นเขียนแทน คำพูดว่าอะไร และการอ่านก็จะเริ่มต้นขึ้น ซึ่งเป็นการเริ่มอีกแบบหนึ่งหรือการอ่านอาจจะเริ่มต้น ด้วย การมองเห็นรูปภาพ รูปภาพนั้นก็เป็นตัวเริ่มต้นในการอ่านได้อีกลักษณะหนึ่ง

2. การทำนาย (prediction) เป็นการคาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าว่าเรื่องที่ อ่านนั้นเป็นอย่างไร และจะดำเนินไปในลักษณะใด

3. การยืนยัน (confirmation) เป็นการหาข้อมูลยืนยันว่าสิ่งที่ตนคาดการณ์ไว้ หรือการหาคำยืนยันในความคิดของผู้อื่น

4. การแก้ไขปรับปรุง (correction) เป็นการแก้ไขการปรับหรือการจัดกระบวนการ ความคิดอีกครั้งหนึ่งเมื่อผู้อ่านพบสิ่งที่ตนคาดการณ์ไว้นั้นไม่ถูกต้องเป็นการแก้ความคิดของ ผู้อ่านให้ถูกต้อง

5. การสิ้นสุด (termination) เป็นการสิ้นสุดการอ่าน บุคคลจะยุติการอ่านเมื่อได้ ทำกิจกรรมทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว อาจจะไม่ใช่การอ่านจบ หรือผู้อ่านเข้าใจความหมายในการ อ่านได้น้อยหรือไม่ทราบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน หรือเรื่องนั้นไม่น่าสนใจ

จากพื้นฐานและกระบวนการในการสอนอ่านที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ทักษะการ อ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่ครูจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ กระบวนการ

อ่านจะมีส่วนสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านที่จะทำความเข้าใจตรงกันว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบอะไร รู้สึกอย่างไร เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน

8. องค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงในการสอนอ่าน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539, หน้า 150-151) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการสอนอ่านที่จะทำการวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ มีดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับคำโดยทั่ว ๆ ไป หมายถึงความรู้เกี่ยวกับคำ ได้แก่ ความกว้าง ความลึก และขอบเขตของคำศัพท์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับคำอย่างกว้างขวางหรือ ความชำนาญในการใช้คำ เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความสามารถระดับสูงของทักษะการอ่านทุกชนิด

2. ความเข้าใจเรื่องที่ปรากฏอย่างชัดเจน ซึ่งรวมถึงทักษะอื่น ๆ ด้วย เช่นการรู้ตำแหน่งของข้อความที่กล่าวถึงอย่างเจาะจง การเข้าใจความหมายตามตัวอักษรและความสามารถในการติดตามเรื่องที่อ่านตามลำดับ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า แบบทดสอบการอ่านที่ยอมรับกันเป็นจำนวนมาก มักจะวัดความสามารถในการอ่านทางด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ

3. ความเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่รวมถึงความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตลอดจนสามารถเดาเหตุการณ์เกี่ยวกับผลที่ตามมา การเข้าใจความหมายของคำจากเนื้อเรื่อง เข้าใจการจัดลำดับจากเรื่องที่อ่าน ทราบถึงความคิดสำคัญ และการจัดลำดับความคิดเข้าใจความหมายแฝงอยู่ของข้อความที่อ่านโดยการได้ข้อสรุปหรือ หลักเกณฑ์จากเรื่องที่อ่าน

4. ความซาบซึ้ง หมายถึง ความสามารถในการทราบถึงความตั้งใจ หรือ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน การทราบถึงอารมณ์หรือแนวรสของเรื่อง ความสามารถในการเข้าใจในกลไกทางวรรณคดีที่ทำให้ผู้เขียนบรรลุจุดมุ่งหมาย

จึงสรุปได้ว่า การอ่านไม่เพียงแต่อ่านได้ แปลคำศัพท์ได้ หรือรู้โครงสร้างของประโยคเท่านั้น แต่ผู้อ่านจำเป็นต้องเข้าใจเรื่องหรือข้อความที่ติดมาเป็นตอน ๆ ที่ให้อ่านนั้นว่า มีความสัมพันธ์กัน และควรที่จะสามารถสรุป หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อีกด้วย

9. ขั้นตอนในการสอนทักษะการอ่าน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 178 - 179) ได้กล่าวถึงแนวการสอนทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารไว้ว่า ในขั้นตอนการสอนทักษะการอ่านสามารถจัดกิจกรรมได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (pre - reading activities) สำหรับขั้นนี้เป็นการสร้างความสนใจและปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่าน เช่น ให้คาดคะเนเรื่องที่จะอ่าน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงความรู้เดิมแล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน การคาดคะเนอาจจะผิดหรือถูกก็ได้ และให้เดาความหมายจากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียงจากรูปภาพหรือการแสดงท่าทาง

2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน (while – reading activities) ขั้นนี้เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อหาในเรื่องที่อ่าน เช่น ให้ลำดับเรื่องโดยตัดเรื่องออกมาเป็นส่วนๆ อาจจะเป็นย่อหน้าหรือประโยคก็ได้ แล้วให้ผู้เรียนในกลุ่มลำดับข้อความกันเอง หรือเขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง เติมข้อความลงไปในพื้นที่ว่างของเนื้อเรื่อง และเล่าเรื่องโดยสรุป

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (post – reading activities) ขั้นนี้เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน กิจกรรมที่อาจเป็นการถ่ายโยงไปสู่ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูด และทักษะการเขียน เช่น ให้แสดงบทบาทสมมุติ ให้เขียนเรื่อง หรือเขียนโต้ตอบ เช่น เขียนจดหมาย เขียนบทสนทนา วาดรูป และพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

นพเก้า ณ พัทลุง (2548, หน้า 25) ได้ให้ความหมายทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ ได้โดยสามารถจับใจความได้ถูกต้องครบถ้วน รวมถึงการอ่านออกเสียงได้ถูกต้องและชัดเจนอีกด้วย เป้าหมายของการอ่าน จำแนกได้ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง (reading aloud) คือ การเปล่งเสียงถ้อยคำ ที่เขียนไว้ ออกมาให้ถูกต้อง ชัดเจน และให้เป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง ซึ่งมีหลักเช่นเดียวกับการพูด คือการออกเสียงคำ การลงน้ำหนักคำ การออกเสียงสูงต่ำ และการเว้นจังหวะในการออกเสียงในประโยค

2. การอ่านเพื่อความเข้าใจ (reading comprehension) คือการแปลความหมายของอักษรออกมาเป็นความคิด โดยไม่เปล่งเสียง ซึ่งสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ หรือตีความจากเรื่องที่อ่านได้

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านนั้น ควรดำเนินการดังนี้

ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ให้ผู้เรียนได้อ่านจากเนื้อหาที่ยาวและซับซ้อนขึ้น เรียนรู้วิธีการเรียนภาษาจากการอ่านที่มีรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ใช้ตัวช่วยเพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่านให้น้อยลง สารที่ทำให้ผู้เรียนอ่าน ให้เขาได้สำรวจ ลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาไปพร้อม ๆ กัน เช่น อ่านฉลากที่ติดมากับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เครื่องใช้ในบ้าน ตู้รถเมล์ แผนที่ โฆษณาต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตมาเป็นสื่อในการอ่านและการดู

วรรณคดี นิทาน นิยาย หนังสือ ที่เด็กรู้จักคุ้นเคย แต่เขียนเป็นภาษาต่างประเทศนั้น จะเป็นสื่อที่ช่วยพัฒนาด้านการอ่านได้ เพราะผู้เรียนพอจะเข้าใจเค้าโครงเรื่องมาก่อนแล้ว ในขณะที่เขาอ่านและดู ผู้เรียนอาจไม่เข้าใจภาษาทุกคำข้อมูลทุกอย่างที่ปรากฏ อยู่ในหนังสือ นั้น ก็ไม่เป็นไรเพียงแต่ต้องการให้เขาได้เชื่อมโยงแนวความคิดความเข้าใจในสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากเขา เพื่อพัฒนาความเข้าใจในสังคมโลกต่อไปในอนาคต

ดังนั้นการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านที่ดีจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายครูผู้สอน การเตรียมการสอนจึงควรกระทำเป็นขั้นตอน และพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และ

วัตถุประสงค์ในการสอนอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ ฟินอคเชียโร และคริสโตเฟอร์ บรัมมฟิท (Finocchiaro, Mary and Brumfit, 1983, p 144) ได้เสนอวิธีการพัฒนาทักษะการอ่านไว้ดังนี้

1. แจกแจงสภาพการณ์ให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายหลักของอนุเจต
2. เพิ่มพูนประสบการณ์ให้นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ของสภาพการณ์ในอนุเจตนั้น ๆ เช่น บุคคล สถานที่ เวลา หัวเรื่อง และวัฒนธรรม
3. นำเสนอการออกเสียง และความหมายของคำศัพท์
4. ช่วยให้ผู้เรียนอ่านคำต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
5. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหน้าที่ทางไวยากรณ์ของโครงสร้างทางภาษา
6. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และโยงความสัมพันธ์สำนวนต่าง ๆ ที่คุ้นเคยเข้าด้วยกัน
7. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเดาความหมายคำหรือข้อความจากเรื่องสัมพันธ์ต่าง ๆ

8. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในความหลัก และรายละเอียดของเนื้อเรื่อง
9. ช่วยเพิ่มอัตราเร็วในการอ่านเพื่อความเข้าใจให้มากขึ้น

นอกจากนี้ วิลเลียมส์ (William, 1986, pp. 37-70) ได้เสนอแนะลำดับขั้นตอนในการสอนอ่านไว้แตกต่างกันออกไป โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. ขั้นตอนก่อนการสอนอ่าน (pre-reading) จุดประสงค์ของขั้นตอนนี้คือ เพื่อแนะนำและกระตุ้นความสนใจในหัวเรื่อง เพื่อชักจูงให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนด้วยการให้เหตุผลสำหรับ การอ่าน เพื่อเตรียมตัวในด้านภาษาให้แก่ผู้เรียนก่อนจะอ่านเนื้อเรื่อง
2. ขั้นการอ่าน (while-reading) ขั้นตอนนี้เน้นที่เนื้อเรื่องที่จะอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในจุดประสงค์ของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างของงานเขียน หรือเนื้อความที่อ่าน เพื่อช่วยขยายเนื้อความของเรื่องให้ชัดเจน
3. ขั้นหลังการอ่าน (post-reading) ขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายคือ เพื่อถ่ายโอนความรู้ ความคิดในเรื่องที่อ่านไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านเข้ากับความรู้ ความสนใจหรือความคิดเห็นของผู้เรียน

สรุป จากการศึกษาขั้นตอนการสอนทักษะการอ่านจากนักการศึกษา การสอนทักษะการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่าน ผู้สอนควรคำนึงถึงความพร้อมและการจัดกระบวนการสอนอ่านตามขั้นตอนการสอนทักษะการอ่าน คือ ขั้นตอนก่อนการสอนอ่าน ขั้นการอ่าน และขั้นหลังการอ่าน โดยมีจุดประสงค์ของการอ่านในแต่ละเรื่องที่จะอ่าน

10. ความสามารถในการอ่าน

นักจิตวิทยา และผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านได้จำแนกความสามารถทางการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวการแบ่งของ ดัลล์แมน และคนอื่น ๆ (Dallman and Others, 1974, pp. 53-55) กล่าวคือ

1. ความสามารถในการรับการแปลความ (literal comprehension) หมายถึงความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูลและผู้เขียนนำเสนอไว้อย่างชัดเจน

2. ความสามารถในการตีความ (inferential comprehension) หมายถึงความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูลและความคิดของผู้เขียนที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างตรงไปตรงมา

3. ความสามารถในการวิเคราะห์ (critical comprehension) หมายถึงความสามารถในการประเมินสิ่งที่อ่านโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ถึงเรื่องที่จะเกิดตามมาได้ หรือสามารถบอกได้ว่า ข้อสรุปของงานเขียนนั้น ๆ ถูกต้องหรือไม่อย่างไร เป็นต้น

นอกจากนี้ มิลเลอร์ (Miller, 1990, p. 25) ยังแบ่งความสามารถในการอ่านเข้าใจความออกเป็นระดับต่าง ๆ ซึ่งใกล้เคียงกับแนวความคิดข้างต้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ (Miller, 1990, pp. 4-7) ได้แก่

1. ความสามารถในการแปลความ (textually explicit comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความในสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมาได้ ผู้อ่านที่มีความสามารถในระดับนี้ จะสามารถระบุความคิดหลัก ความคิดรองของเรื่อง หรือจัดเรียงลำดับเหตุการณ์หัวข้อเรื่องต่าง ๆ ในบทอ่านได้

2. ความสามารถในการตีความ (textually implicit comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา โดยที่ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผลและความรู้ของตนเข้ามาช่วยตัดสินใจทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่านนั้น ๆ ผู้อ่านที่มีความสามารถในระดับนี้ สามารถที่จะตอบคำถามเชิงอ้างอิงได้ (implicit or interpretive comprehension question) สามารถสรุปและทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ รวมทั้งรับรู้ถึงอารมณ์ความคิด วัตถุประสงค์ของผู้เขียน ตลอดจนสามารถระบุความคิดหลักของเรื่องที่ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอไว้อย่างตรงไปตรงมา

3. ความสามารถในการวิเคราะห์ (critical reading) เป็นระดับความสามารถในการวิเคราะห์ตีความ และประเมินเนื้อหาที่อ่าน โดยสามารถแยกความแตกต่างของข้อมูลที่ปรากฏในเนื้อหาที่อ่านได้ว่า อะไรคือข้อเท็จจริง และอะไรเป็นเพียงความเชื่อ หรือความคิดเห็นของผู้เขียน และสามารถเปรียบเทียบเนื้อหาที่อ่านกับข้อมูลที่พบจากแหล่งอื่น ๆ ได้ ตลอดจนเข้าใจภาษาเชิงอุปมาอุปมัย ที่ผู้เขียนนำมาใช้ และยังสามารถบอกได้ว่า ผู้เขียนมีทัศนคติ ต่อเรื่องที่น่าเสนออย่างไร

4. ความสามารถในการระดับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (scriptually implicit comprehension) เป็นความเข้าใจในระดับสูง ที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน นอกเหนือจากสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ ผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เข้ามาเชื่อมโยงกับสิ่งที่พบในบทอ่านเพื่อทำการสังเคราะห์เนื้อหาในบทอ่านนั้น ๆ

เพราะฉะนั้น ในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจความ ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึง ระดับความสามารถในการอ่านด้วย ว่าต้องการที่จะให้นักเรียนมีความสามารถในระดับใด และวิธีการเช่นไรที่สามารถช่วยการอ่านด้วย ต้องการที่จะให้นักเรียนมีความสามารถในระดับใด และวิธีการเช่นไรที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ หรือมีความสามารถในการอ่านในแต่ละระดับได้

10.1 องค์ประกอบของความสามารถในการอ่าน

การอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น ความรู้ ความสามารถทางภาษา ประสบการณ์เดิมเป็นต้น ดังที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ ดังนี้

กูดแมน (Goodman, 1971, pp. 25-27) กล่าวถึงองค์ประกอบในการอ่าน 4 ข้อ คือ

1. ความรู้ทางภาษา (linguistic knowledge) ซึ่งระยะเริ่มต้น ผู้อ่านจะเรียนรู้เพียงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรที่ปรากฏ และความหมายของคำศัพท์ เมื่อมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจภาษาที่ปรากฏในบทอ่านได้มากขึ้น

2. ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน (schema) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับบทอ่าน และความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่

3. ความสมบูรณ์เกี่ยวกับความคิด รวบรวมหรือความหมายของคำ (conceptual or semantic completeness) ถ้าบทอ่านนั้นมีเนื้อเรื่องที่ไม่สมบูรณ์ จะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านได้ นอกจากผู้อ่านจะมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในบทอ่านมาก่อน

4. ความสามารถในการวิเคราะห์ โครงสร้างของงานเขียน (text schema) โครงสร้างของงานเขียนแต่ละชิ้นนั้น จะแตกต่างกันและผู้เขียนจะนำเสนอความเชื่อและวัฒนธรรมของผู้เขียนรวมอยู่ด้วย หากผู้อ่านมีวัฒนธรรม และประสบการณ์เดิมที่แตกต่างไป อาจไม่ประสบความสำเร็จในการอ่านงานเขียนนั้น

คาสานอฟ (Casanave, 1987, pp. 2-3) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การอ่านที่ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องประกอบไปด้วย องค์ประกอบต่อไปนี้คือ

1. ความสามารถในการถอดรหัสของผู้อ่านหรือความสามารถในการเข้าใจ หรือตีความหมายตัวอักษร ที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในงานเขียนนั้น

2. ความเหมาะสมของบทอ่าน ซึ่งหมายถึงบทอ่านที่เขียนโดยใช้โครงสร้างไวยากรณ์ที่ผู้อ่านคุ้นเคย

3. ความสามารถในการค้นหาวิธีการแก้ปัญหาข้อสงสัยของผู้อ่าน

นูแนน (Nunan, 1989, p 35) กล่าวถึง องค์ประกอบในการอ่านว่า ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการเชื่อมโยงคำ เช่น เชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร
2. ความรู้ทางไวยากรณ์ เพื่อช่วยในการตีความ
3. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการอ่าน เพื่อผู้อ่านจะได้เลือกใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์
4. ความสามารถในการนำความรู้เดิม มาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน
5. ความสามารถที่จะทราบถึงจุดประสงค์หรือหน้าที่ของประโยคแต่ละประโยค หรือส่วนต่าง ๆ ของบทอ่าน แม้ว่าบางครั้งผู้เขียนจะไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง

แฮริส และสมิธ (Harris and Smith, 1976, p. 235) และโคดี้ (Coody, 1979, pp. 5-10) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่าน คือประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน จะทำให้ผู้เรียน ทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ง่ายและเร็วขึ้น และประสบการณ์เดิมยังช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนใจด้วย นอกจากนี้ แฮริส และสมิธ ได้ให้ความหมายเพิ่มเติม คือความสามารถทางภาษา ได้แก่ความสามารถในการที่จะเข้าใจความหมายของคำศัพท์ใหม่ ๆ จากบริบท ความสามารถที่จะเข้าใจโครงสร้างของประโยค และความสามารถที่จะเข้าใจเครื่องหมายวรรคตอน ตัวพิมพ์ ความสามารถทางภาษาเจตคติที่มีต่อสิ่งที่อ่าน และจุดประสงค์ในการอ่าน ส่วนโคดี้ ได้เพิ่มกลวิธีการอ่านเข้ามาด้วย

จากความคิดเห็นของนักการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านสามารถสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์เดิม เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้อ่านได้เข้าใจ และเกิดความคิดได้มากยิ่งขึ้นในสิ่งที่ผู้เขียนสื่อความหมาย โดยผ่านสื่อที่เป็นตัวเขียน และผ่านกระบวนการทางความคิด โดยผู้อ่านจะนำองค์ประกอบต่าง ๆ มาสัมพันธ์กัน เพื่อทำความเข้าใจความหมายของบทอ่านและวัตถุประสงค์ของผู้เขียนในลักษณะของการแปลความ ตีความ จับใจความสำคัญ ขยายความ และสรุปความของเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้องและเร็วขึ้น และประสบการณ์เดิมยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจด้วย

10.2 เกณฑ์การประเมินความสามารถการอ่าน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539, หน้า 154-157) กำหนดความสามารถทางการอ่านแบบรวม ดังนี้

1. ความสามารถเรียบเรียงความได้แก่ การอ่านแล้วเข้าใจความได้ สามารถแสดงความเข้าใจ โดยการตอบคำถามที่ให้เรียบเรียงถ้อยคำใหม่ โดยให้ได้ใจความเดิม หรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบและแบบเรียงลำดับข้อความเป็น 1, 2, 3 ..ได้
2. ความสามารถอ่านข้อมูลที่ เป็นรายละเอียดสามารถโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าเป็นรายละเอียดสนับสนุนหรือเป็นรายละเอียดที่แย้งกัน เพื่อให้ข้อมูลตรงกันข้าม ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดด้วยกัน

3. ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สามารถระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่องและใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

4. ความสามารถวิเคราะห์และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา สามารถใช้ความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ ความเข้าใจสิ่งที่อ่าน และความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ ลีลาภาษาที่ใช้ในบทอ่านที่เป็นตัวกระตุ้น วิเคราะห์ ประเมินและสรุปได้ว่า สารที่อ่านนั้นเป็นสารประเภทใด ลีลาภาษาที่ใช้เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เจตนาทัศนคติของผู้เขียน ที่แฝงอยู่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น ต่อมาความมั่นคงน่าเชื่อถือ ของสมมุติฐานที่ผู้เขียนตั้งไว้ ความเป็นไปได้ของข้อสรุป ตลอดจนสามารถประเมินประสิทธิผลของบทอ่านนั้นได้ว่ามีความชัดเจนเข้าสู่ประเด็นอย่างไรไม่อ้อมค้อม และใช้ภาษาได้อย่างกระชับความสามารถในระดับนี้ เป็นระดับสูง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ในระดับต้น ๆ เป็นพื้นฐาน

การกำหนดระดับความสามารถข้างต้นเป็นระดับขั้นตอน ที่ขึ้นต่อกัน การกำหนดความสามารถตามเกณฑ์อาจใช้มาตราส่วนประเมินค่าเป็นระดับดังนี้

ระดับ	1	หมายถึง	ไม่มีความสามารถ
ระดับ	2	หมายถึง	มีความสามารถน้อย
ระดับ	3	หมายถึง	มีความสามารถพอประมาณ
ระดับ	4	หมายถึง	มีความสามารถมาก
ระดับ	5	หมายถึง	มีความสามารถยอดเยี่ยมเป็นต้น

11. การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่าน

ในการประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษ ส่วนมากนิยมใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ เนื่องจากแบบทดสอบชนิดนี้มีข้อดี และมีความเหมาะสมในการประเมินผลการอ่านคือ มีความเป็นปรนัยและสะดวกรวดเร็วในการตรวจให้คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับแมดเซน (Madsen, 1983, pp. 89-97) ได้กล่าวว่าข้อดีของแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบเป็นวิธีการทดสอบแบบบูรณาการ คือมีความเป็นปรนัย และความสะดวกในการตรวจให้คะแนน และสามารถใช้ทดสอบกับผู้เรียนทุกระดับได้อย่างเหมาะสม แต่การสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยให้มีคุณภาพนั้นกระทำได้ยาก เนื่องจากในการสร้างแบบทดสอบทั้งคำถามและตัวเลือกต้องใช้เวลามาก ซึ่งแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมุ่งประเมินความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงสร้างประโยค การประเมินผลในระดับตีความประโยคหรือวลีที่มีโครงสร้างแตกต่างจากประโยคที่กำหนดให้ แต่ยังคงรักษาเนื้อหาและความหมายเดิมไว้
2. ใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
3. ใจความของเรื่องที่ปรากฏโดยนัย กล่าวคือ ไม่ปรากฏโดยตรงในเนื้อเรื่องที่อ่าน แต่ผู้อ่านจะต้องตีความหมายให้ถูกต้องตามที่ผู้เขียนได้เขียนไว้

อรวรรณ น้อยมุข (2544, หน้า 29-30) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการอ่าน โดยกล่าวว่า ในการสอนอ่านนอกจากผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้เทคนิคการสอน ที่จะช่วยกระตุ้นความสามารถในการอ่านของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักเลือกเทคนิคการประเมินผลความสามารถในการอ่านของผู้เรียนด้วย

เพื่อให้การอ่านของเด็กมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการวัดผลและประเมินผลความรู้ ความสามารถของเด็กว่ามีความก้าวหน้าในการอ่านเพียงใด และมีการวัดผลอยู่ตลอดเวลา การวัดและประเมินผลการอ่านจึงมีประโยชน์อย่างมาก เพราะเหตุผลดังนี้

1. จะช่วยให้ครูทราบความสามารถในการอ่านของเด็กนักเรียนได้อย่างถูกต้อง
2. ช่วยให้เด็กมีความสนใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น
3. จะช่วยให้ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถได้
4. จะช่วยประเมินผลการสอนของครูด้วยว่ามีความสามารถในการสอนเพียงใด
5. ช่วยให้สามารถวินิจฉัย และทำนายผลเกี่ยวกับการสอนได้

การประเมินผลการอ่าน หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจว่าผู้เรียนมีทักษะหรือความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด

ในการประเมินผลทักษะการอ่านควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงการอ่าน
2. ประเมินผลการอ่านโดยคำนึงถึงประสบการณ์และลักษณะของผู้เรียน
3. ประเมินผลการอ่านอย่างเป็นระบบที่ผสมผสานกับการสอน
4. การประเมินผลการอ่านต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
5. ประเมินให้รอบด้านทั้งพุทธิพิสัย ด้านเจตคติ และด้านทักษะพิสัย
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการประเมิน
7. บอกเกณฑ์การประเมินและแนวทางปฏิบัติ
8. ควรจะมีการประเมินผลก่อนและหลังการอ่านเพื่อทราบพัฒนาการ

จากแนวคิดที่กล่าวมาพอสรุป ได้ว่า การวัดและประเมินผลทักษะการอ่าน เพื่อพิจารณาตัดสินว่าผู้เรียนมีทักษะหรือความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด ช่วยให้เด็กมีความสนใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น แบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถในการอ่าน ช่วยในการประเมินผลการสอนของครู และสามารถวินิจฉัยและทำนายผลการสอนได้ ซึ่งวิธีที่ใช้ในการประเมินผลนั้นมีอยู่หลายวิธีด้วยกัน เช่น การสังเกต การใช้แบบทดสอบ การซักถาม หรือสัมภาษณ์และการใช้บันทึกข้อมูล เพื่อสำรวจความสนใจในการอ่าน เป็นต้น การประเมินผลที่ดีควรกระทำทั้งก่อนและหลังการอ่าน เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงพัฒนาการทางด้านการอ่านของนักเรียนแต่ละคน และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลครั้งต่อไป

ดังนั้น จากแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถการอ่าน และองค์ประกอบของความสามารถในการอ่าน การประเมินการอ่าน จึงพอสรุปว่าความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษจากแบบทดสอบที่มีคุณภาพ โดยประกอบด้วยความสามารถ ในการถ่ายทอดข้อมูล ความสามารถในการจับใจความและรายละเอียดของเรื่อง ความสามารถในการเรียงลำดับเหตุการณ์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อความ คือความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ โดยทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่าน

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกนับว่าเป็นสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนหรือแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนด้วยการฝึกฝนจากแบบฝึกที่ครูได้สร้างมาซึ่งตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ มีนักศึกษานักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

ฮัทชินสันและวอเตอร์ (Hutchinson, & Water.1989, p.107) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง เอกสารการสอนหรือแบบฝึกทักษะ คือเครื่องมือในการกระตุนการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ ขจีรัตน์ หงส์ประสงค์ (2534, หน้า 15) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ครูใช้ฝึกหลังจากที่นักเรียนได้เรียนเนื้อหาจากแบบเรียนแล้ว โดยสร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน ในทำนองเดียวกัน ชาญชัย อาจินสมาจาร (2540, หน้า 98) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกหัดเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียน เป็นบทเรียนหรือหัวข้อที่นักเรียนต้องเรียนและ และเป็นโครงการที่ต้องทำให้สำเร็จ โดยมีคำถามให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งในชั้นเรียนและที่บ้าน กันต์दनัย วรจิตติพล (2542, หน้า 34) กล่าวว่า แบบฝึกคือ เครื่องมือทางการเรียนอย่างหนึ่งของนักเรียนที่มุ่งให้นักเรียนฝึกทำด้วยตนเอง เพื่อให้ได้มีทักษะหรือความชำนาญเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้เรียนรู้ในภาคทฤษฎีหรือด้านเนื้อหาแล้ว ส่วนกันเทอร์และคณะ (Gunter, et al., 1990, p. 80) กล่าวว่า แบบฝึกที่ใช้ในการให้นักเรียนฝึกเรียนด้วยตนเอง และแบบฝึกควรจะมีการให้คำแนะนำในการทำแก่นักเรียนโดยการให้ครูแสดงตัวอย่างแก่นักเรียนก่อน เช่น ครูให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันตอบคำถามข้อแรกและช่วยให้คำแนะนำ แล้วจึงให้นักเรียนทำด้วยตนเอง และหลังจากนั้นนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จครูและนักเรียนควรอภิปรายตรวจสอบ ชักถามข้อสงสัยในข้อคำถาม และคำตอบของแบบฝึกร่วมกัน

จากความเห็นข้างต้นที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึก ที่สร้างขึ้นด้วยลักษณะหรือรูปแบบที่หลากหลาย โดยแบบฝึกจะมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งให้นักเรียน ได้ฝึกฝน เสริมทักษะต่าง ๆ ให้เกิดแก่ผู้เรียนในขณะที่เรียนหรือหลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว

ดังนั้นแบบฝึกทักษะการอ่าน หมายถึง สื่อการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยชื่อเรื่อง คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบ ก่อน-หลัง เฉลยคำตอบแบบฝึก

2. ความสำคัญและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

การเรียนภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่ หรือภาษาต่างประเทศ จัดเป็นวิชาทางด้านทักษะ ซึ่งประกอบไปด้วย ทักษะทั้ง 4 คือทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คำว่า "ทักษะ" หมายถึง ความชำนาญ ความคล่องแคล่ว รวดเร็วและถูกต้อง ทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้กระทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ สามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และถูกต้อง ได้มีนักการศึกษา วิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ ได้สรุปความสำคัญของแบบฝึกทักษะไว้ดังต่อไปนี้

เดวิส (Davies, 1981, p. 51) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างเสริมทักษะไว้ดังนี้

การสร้างเสริมทักษะเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่ง เช่นเดียวกันกับการให้ข้อมูลใหม่แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนมาแล้วดียิ่งขึ้น ถ้าเป็นการสอนในลักษณะของการให้ความรู้แล้ว ควรจะให้มีเวลาสำหรับการฝึกทักษะ ประมาณร้อยละ 25 ของเวลาทั้งหมดแต่ถ้าเป็นการสอนเพื่อให้เกิดทักษะแล้ว เวลาของการฝึกส่วนนี้ควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 60 ของเวลาทั้งหมด

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536, หน้า 27) นักการศึกษาอีกท่านหนึ่งซึ่งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกสร้างเสริมทักษะ คือ วิธีสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว ฝึกให้เกิดความเข้าใจที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

นอกจากจะใช้แบบฝึกเป็นการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ แล้วยังมีประโยชน์อื่น ๆ อีกมากไม่ว่าจะใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลหรือการแก้ไขข้อบกพร่องของการเรียนการสอน นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

กาญจนา คุณานุรักษ์ (2539, หน้า 8-10) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ช่วยลดเวลาการสอนของครูและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
2. เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน เพราะเป็นการเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่ง

ถ้าครูเพิกเฉยต่อการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละบุคคลจะทำให้การสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แบบฝึกจึงเหมาะกับเอกลักษณ์ของผู้เรียนแต่ละคน

3. ประโยชน์ต่อการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

ชาวณี คำเลิศลักษณ์ (2542, หน้า 37) กล่าวว่า แบบฝึกมีส่วนช่วยให้นักเรียนฝึกฝนเพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา อีกทั้งนักเรียนจะมีทักษะทางภาษาที่คงทน เนื่องจากได้รับการฝึกเสริมเพิ่มเติมจากแบบฝึกที่มีอยู่ในแบบเรียนจะช่วยครูผู้สอนให้รับรู้ระดับความสามารถของผู้เรียนและปัญหาของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

กลีนพะยอม สุระคาย (2544, หน้า 56) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกตามแนวคิดของกรีนและเพทตี ดังนี้

1. ใช้เสริมหนังสือแบบเรียนในการเรียนทักษะต่าง ๆ
2. เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระครู เพราะเป็นแบบฝึกหัดที่ได้จัดทำขึ้นอย่างมีระบบ
3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากครูด้วย
4. เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้ง
5. แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่มจะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเก็บรักษาไว้เพื่อทบทวนด้วยตนเองได้
6. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน ตลอดจนทราบถึงปัญหาข้อบกพร่องและจุดอ่อนของนักเรียน ช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ทันที่
7. ช่วยให้เด็กมีโอกาสฝึกทักษะอย่างเต็มที่
8. แบบฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยครูประหยัดเวลา และแรงงานในการสอน การเตรียมการสอนและช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลาในการลอกโจทย์แบบฝึกหัด

จะเห็นได้ว่า นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างแบบฝึกซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนวิธีที่ง่ายและใช้ได้มีประสิทธิภาพ คือการฝึกทักษะโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ โดยเฉพาะการเรียนการสอนทักษะทางภาษา กิจกรรมที่สำคัญที่ต้องจัดคือการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน แบบฝึกทักษะจัดเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าวได้ เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการฝึกด้วยการกระทำจริงจึงทำให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดีและนำไปแก้ปัญหาในสถานการณ์เดียวกันได้ เพราะได้รับประสบการณ์ตรงมาแล้วจากการทำแบบฝึก และสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญ ทั้งผู้เรียน และผู้สอน จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ ทดสอบความรู้ของตนเองและได้ทราบผลอย่างรวดเร็ว จะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้

3. หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ

ในการสร้างแบบฝึกให้สมบูรณ์และเหมาะสมสำหรับนำไปใช้กับนักเรียนนั้น มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สร้างแบบฝึกจึงต้องอาศัยหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และทฤษฎีที่ถือว่าเป็นแนวความคิดพื้นฐานของการสร้างแบบฝึกเข้าช่วย เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของนักเรียน ซึ่งมีทฤษฎีทางจิตวิทยาของ ธอร์นไดค์และ สกินเนอร์ (Thorndike and Skinner) ดังนี้

1. กฎแห่งผล (Law of Effect) มีใจความว่า การเชื่อมโยงกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองจะดียิ่งขึ้นเมื่อผู้เรียนแน่ใจว่า พฤติกรรมตอบสนองของตนถูกต้อง การให้รางวัลจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมนั้น ๆ อีก

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) มีใจความว่า การที่มีโอกาสได้กระทำซ้ำ ๆ ในพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งจะทำให้พฤติกรรมนั้น ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การฝึกหัดที่มีการควบคุมที่ดีจะส่งเสริมผลต่อการเรียนรู้

3. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) มีใจความว่า เมื่อมีความพร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมใด ๆ ถ้าได้มีโอกาส ได้กระทำย่อมเป็นที่พอใจ แต่ถ้าไม่พร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมการบังคับให้การกระทำย่อมทำให้เกิดความไม่พอใจ

นอกจากทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์แล้วยังมีแนวคิดของนักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ คือ แนวคิดของสกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

1. การเรียนรู้จากการวางเงื่อนไขให้ปฏิบัติ (operant conditioning) หมายถึง แนวทฤษฎีการเรียนรู้ที่อธิบายว่าพฤติกรรมจะมีอัตราความเข้มของการตอบสนองสูงขึ้นเมื่อได้รับการเสริมแรง (reinforcement)

2. กระบวนการเสริมแรง (reinforcement) หมายถึง กระบวนการที่นำมาใช้เพื่อการเพิ่มหรือลดการตอบสนองในกระบวนการเสริมแรงนั้น จะมีการใช้ตัวเสริมแรง (reinforcer) เช่น คำชมเชย รางวัล ที่เป็นวัตถุหรือสัญลักษณ์ หรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ ตลอดจนการให้รู้ผลการกระทำของตนเอง

3. การให้การเสริมแรงทันทีทันใด (immediat reinforcement) หมายถึง การกำหนดให้มีการเสริมแรงอย่างทันทีทันใดที่มีการตอบสนอง เช่น เมื่อนักเรียนตอบ ครูให้การเสริมแรงทันทีว่าคำตอบของนักเรียนถูกหรือผิด การรีรอการเสริมแรงจะทำให้เกิดการเรียนรู้ล่าช้าไป นอกจากนี้

สุจจริต เพียรชอบ (2530, หน้า 137 – 138) ได้เสนอหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences) ครูควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่า นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจทางภาษาแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงไม่ควรคาดหวังที่จะให้นักเรียนทุกคนทำเหมือนกันหมด แต่ก็ควรพยายามจัดระบบการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เกิดความงอกงามให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

2. การเรียนรู้โดยการฝึกฝนตามกฎหมายการเรียนรู้ (Law of Exercises) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด การเรียนจะเกิดขึ้นได้ดีต่อเมื่อให้มีการฝึกฝน หรือ การกระทำซ้ำ ถ้าผู้เรียนได้ฝึกฝนได้ทำแบบฝึกหัด ได้ใช้ทักษะทางภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น

3. การเสริมกำลังใจ (reinforcement) การเสริมกำลังใจทางบวกจะเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนทราบว่าสิ่งที่ตนแสดงออกไปนั้นถูกต้อง เมื่อนักเรียนทราบว่าตนทำได้ถูกต้องกฎจะเกิดความภาคภูมิใจ และพยายามทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

4. หลักการและวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะ

นูแนน (Nunan, 1995, pp.11 - 12) ฮัทชินสัน และวอเตอร์ (Hutchinson and Water, 1989) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกและพัฒนาบทเรียนและแบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปแบบ และขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ชั้นก่อนอ่าน (pre - reading) ชั้นนี้มุ่งให้นักเรียนวางแผนด้านการอ่าน กระตุ้นและพัฒนาประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจโครงสร้างของบทอ่าน สอนคำศัพท์สำคัญ ๆ ในบทอ่านประมาณบทละ 10 คำ และโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่สอดคล้องกับบทอ่าน แนะนำให้นักเรียนให้มีจุดประสงค์ในการอ่าน เพื่อช่วยให้นักเรียนควบคุมทิศทางในการอ่านได้ดีขึ้น และสามารถประเมินความเข้าใจในการอ่านหลังการอ่าน

2. ชั้นระหว่างอ่าน (while - reading) ชั้นนี้เป็นชั้นให้นักเรียนใช้กระบวนการความรู้ความเข้าใจ (the cognitive process) เพื่อทำความเข้าใจกับบทอ่านที่ตรงกับวัตถุประสงค์ในการอ่าน

3. ชั้นหลังการอ่าน (post - reading) ชั้นนี้ช่วยให้นักเรียนจัดระบบและเรียบเรียงข้อมูลจากสิ่งที่อ่าน และสามารถบูรณาการข้อมูลเดิมได้อย่างมีความหมาย กิจกรรมที่ทำการถ่ายโอนข้อมูลที่ได้อ่านเป็นแผนภูมิความหมาย ตาราง หรือแผนผัง ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้วัดความรู้ความเข้าใจการอ่านของนักเรียนด้วยการให้นักเรียนทำกิจกรรมประเภทเติมข้อมูลลงในตาราง

4. ชั้นการประเมินผล จะมุ่งประเมินผลความสามารถในการอ่านของผู้เรียน หลังบทเรียนแต่ละบท ผู้เรียนจะใช้ความรู้ที่เรียนมาตลอดบทเรียนมาทำแบบทดสอบท้ายบท ซึ่งมีกิจกรรมในแบบทดสอบ เช่น เติมคำในช่องว่าง ตอบคำถามสั้น ๆ และเขียนประโยคตามสถานการณ์ที่กำหนด เพื่อแนะนำ

อารีย์ บัวคุ้มภัย (2540, หน้า 21 - 22) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกควรมีหลักในการสร้าง ดังนี้

1. ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละวัย
2. ตั้งจุดประสงค์ที่แน่นอนว่าจะฝึกทักษะด้านใด เพื่อจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดประสงค์
3. ต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย และระดับชั้นของนักเรียนและเรียงลำดับ

ความง่ายไปหายาก

จากความคิดเห็นที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่า หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะนั้น ได้แก่ จิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาพัฒนาการ เพราะหลักจิตวิทยาทั้งสามนี้มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความเข้าใจในหลักจิตวิทยาจะช่วยให้แบบฝึกที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียน เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน ควรมีแบบฝึกที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และมีแบบฝึกมากพอที่เด็กเก่งและเด็กอ่อนจะเลือกทำได้ สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และควรมีการประเมินผลก่อน – หลังการใช้แบบฝึกทักษะ

4. ต้องมีคำชี้แจงที่เข้าใจง่ายและควรมีตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น
5. ต้องมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กว้างขวาง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย
6. ต้องมีความถูกต้องด้านเนื้อหา ซึ่งทำได้โดยการตรวจสอบหรือทดลองใช้ก่อนที่จะนำไปใช้จริง
7. ต้องมีรูปภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน
8. ต้องให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าในการทำแบบฝึกทักษะของตนเพื่อเป็นการจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ในโอกาสต่อไป

กลั่นพยอม สุระคาย (2544, หน้า 62 – 63) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการสร้างแบบฝึกมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง ดังนี้

1. ต้องมีการนำเอาหลักจิตวิทยามาใช้เพื่อหาวิธีดึงดูดความสนใจของนักเรียนตามวัย
2. ตั้งจุดประสงค์ให้แน่นอน และมีการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้วย
3. เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และเป็นแบบสั้น ๆ ง่าย ๆ ใช้เวลาในการฝึกไม่มาก
4. แบบฝึกควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อป้องกันความเบื่อหน่าย
5. เนื้อหาที่คัดเลือกมาต้องอ้างอิงจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัย และระดับชั้นของนักเรียน
6. มีการนำเทคโนโลยี อุปกรณ์ หรือภาพประกอบมาใช้้อย่างเหมาะสมในแต่ละตอน
7. กำหนดเวลาให้เหมาะสม
8. ให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าในการทำแบบฝึกของตน
9. มีการทดสอบใช้ก่อนนำไปใช้จริง

10. มีการประเมินผล โดยอิงจุดประสงค์การเรียนรู้

รัตนา ดีศาลา (2544, หน้า 9) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกที่ใช้ฝึกทักษะทางภาษานั้นมีหลายรูปแบบ ต้องมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ผู้สร้างควรคำนึงถึงความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ที่วางไว้ มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ควรจัดทำให้ง่ายเป็นเรื่อง ๆ รวมทั้งมีการประเมินผล โดยแจ้งผลความก้าวหน้าในการฝึกให้นักเรียนทราบทันทีทุกครั้ง นอกจากนี้ นักเรียนจะได้รับประโยชน์หรือคุณค่าจากการฝึกหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ และรวมทั้งการดูแลจากครูผู้ฝึกเป็นสำคัญ

จะเห็นได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึกมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงมากมาย พอสรุปได้ดังนี้

1. ก่อนที่จะสร้างแบบฝึกต้องกำหนดโครงสร้างไว้คร่าว ๆ
2. ศึกษาปัญหาข้อบกพร่องของเด็กในการเรียนการสอน
3. ศึกษาหลักจิตวิทยาเพื่อนำมาสร้างแบบฝึกให้เหมาะกับวัย
4. ศึกษาเนื้อหาวิชา
5. ตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา
6. นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพ
7. แบบฝึกควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เกม ทำแบบฝึกหัด เพื่อส่งเสริม

ความคิดสร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง

8. มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนโดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก
  9. มีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน
  10. มีการทดลองใช้ก่อนไปใช้จริง และมีการประเมินผลก่อนและหลังเรียน
- นอกจากนี้ กุศยา แสงเดช (2545, หน้า 13-14) ให้แนวคิดในการสร้างแบบฝึก

โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เน้นสื่อการสอนในลักษณะเอกสาร
2. สร้างเนื้อหา รูปแบบ กลวิธี และคำชี้แจงที่สมบูรณ์ ถูกต้อง
3. ต้องให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อน
4. มีหลักเกณฑ์หรือสรุปให้ผู้เรียนได้ศึกษาก่อน
5. สร้างให้ครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์ไม่ยากหรือง่ายเกินไป
6. ใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ให้เหมาะกับวุฒิภาวะ และความแตกต่างของเด็ก
7. มีความหลากหลาย มีภาพ เพื่อสร้างความสนใจ
8. กำหนดเวลา และมีคำสั่งที่ชัดเจน และเหมาะสม และมีขั้นตอนในการสร้าง

ดังนี้

ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยดูจากการผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิเคราะห์เนื้อหาที่สอนออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ

เขียนวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึก

สร้างแบบทดสอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา หรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้

สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะย่อย

สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้าเพื่อบันทึกผลการทดสอบ หรือผลการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึก และแบบทดสอบ

ปรับปรุงแก้ไข นำไปรวบรวมเพื่อจัดทำรูปเล่มที่สมบูรณ์ไว้ใช้ต่อไป

จากข้อความที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าหลักในการสร้างแบบฝึก ควรคำนึงถึงสิ่งที่กล่าวต่อไปนี้ ก่อนสร้างควรกำหนดโครงสร้างไว้คร่าว ๆ ศึกษาปัญหาข้อบกพร่องของเด็กในการเรียน ศึกษาหลักจิตวิทยาเพื่อนำมาสร้างแบบฝึกให้เหมาะสม ศึกษาเนื้อหา ตั้งจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพ แบบฝึกทักษะควรมีกิจกรรมอย่างหลากหลาย มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ มีการทดลองก่อนนำไปใช้ มีการประเมินก่อน – หลัง

ดังนั้น จากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะที่กล่าวมา สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะการอ่าน หมายถึง สื่อการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยชื่อเรื่อง คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ และเฉลยคำตอบแบบฝึก

เกม

1. ความหมายของเกม

เกม จัดเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ค่อนข้างใหม่อย่างหนึ่ง ซึ่งครูส่วนมากยอมรับว่ากิจกรรมการเล่นหรือเกมสามารถจูงใจนักเรียนได้ ครูสามารถนำเกมไปใช้ในการสอน เพื่อให้การสอนเกิดการเรียนรู้ และดำเนินไปจนบรรลุเป้าหมายได้ เพราะ เกมเป็นกิจกรรมที่จัดสภาพแวดล้อมของนักเรียนให้เกิดการแข่งขันอย่างมีกฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และเป็นกิจกรรมเพื่อความเพลิดเพลินในการเรียน ได้มีนักการศึกษา วิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความหมายของเกม ไว้ ดังนี้

เรื่องศักดิ์ อัมไพพันธ์ (2542, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของเกมไว้ว่า เกม หมายถึงกิจกรรมทางภาษาที่จัดขึ้นเพื่อที่จะทดสอบ (test) และเสริมสมรรถภาพ (enlarge) ใน

การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนโดยเน้นหนักไปในทางผ่อนคลาย (relax) เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ทั้งในรายบุคคลและสมาชิกในกลุ่มภายใต้เงื่อนไข (condition) ที่กำหนด

ทิสนา แคมมณี (2545, หน้า 9) ให้ความหมายของเกมไว้ว่า เกมนั้นจะใช้ในการสอนได้ดีโดยครูผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นให้ผู้เรียนเล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาที่กำหนดขึ้น ผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ในอันที่จะให้มีผลออกมาในการรู้แพ้ – รู้ชนะ วิธีการแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, หน้า 32) ที่กล่าวว่า เกม หมายถึง สถานการณ์สมมติที่ผู้สอนสร้างขึ้นให้ผู้เรียนเล่น ภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาบางอย่างที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีผลออกมาในรูปการแพ้ การชนะ ฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ในการตัดสินใจและยังช่วยให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนการสอนด้วย

ดรัมเฮเลอร์ (Drumheler, 1972, p. 13) กล่าวถึงความหมายของเกมว่า หมายถึง การแข่งขันระหว่างคู่แข่งซึ่งอาจเล่นเป็นทีม หรือรายบุคคลก็ได้ โดยมีกติกาที่กำหนดให้ถึงจุดมุ่งหมายของเกมที่ตั้งไว้ คุณค่าสำคัญของเกม คือ การพัฒนาด้านสังคม มนุษย์สัมพันธ์ การปรับปรุงลักษณะนิสัย ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม การยอมรับซึ่งกันและกัน ตลอดจนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ซึ่งจัดเป็นคุณค่าด้านการพัฒนาสร้างเสริมลักษณะนิสัย

การเล่นเกมนั้นเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่จะลดความเครียด การนำเกมไปใช้ประกอบการสอนซึ่งเป็นการสอนให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน ไม่เบื่อหน่าย และได้เรียนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด

กิจกรรมที่เรียกว่าเกมนั้น มีความละเอียดแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์ในการใช้ตามโอกาสเวลา หรือสถานที่ ในบางครั้งของชั่วโมงการเรียนการสอนถ้ารู้สึกว่าการเรียนเริ่มเบื่อหน่าย ง่วงเหงาหาวนอน ครูก็จะมีกิจกรรมนอกแบบมาใช้ เช่น ร้องเพลง ทำท่าทางประกอบหรือเล่นเกม และในปัจจุบัน มีการใช้เกมในชั่วโมงการสอนรายวิชาต่าง ๆ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า เกม หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่จัดอยู่ในรูปของการเล่น หรือการแข่งขันอย่างมีกฎเกณฑ์ และมีจุดประสงค์เฉพาะ เป็นอุปกรณ์หรือกิจกรรมที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่ช่วยทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียน ไม่เบื่อ และมีความอยากที่จะเรียน ทำให้มีเจตคติที่ดีในการเรียน ซึ่งจะมีผลต่อความพึงพอใจและคงสภาพในการเข้าใจ เนื้อหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

2. ประเภทของเกมทักษะทางภาษา

เกมภาษาอังกฤษมีหลายประเภท ผู้สอนจึงควรเลือกเกมต่าง ๆ มาประกอบการเรียนการสอนตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน ดังเช่นที่ ครูจุกแซงค์ (Cruickshank, 1967, pp. 3-5) ได้กล่าวว่า “ในการวิเคราะห์ห้องคำประกอบต่าง ๆ เพื่อที่จะสร้าง

รูปแบบการเรียนการสอนที่ดีนั้น สิ่งแรกที่ต้องทำนั้นคือ การศึกษาค้นคว้าข้อสงสัยความสนใจจากบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสอนนั้น ๆ นอกเหนือจากความสนใจของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว" ซึ่งกิจกรรมประเภทเกม ก็จัดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่แล้วจะแบ่งรูปแบบของเกมออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. เกมการเล่น (nonacademic game) เป็นเกมที่จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว ลักษณะความแตกต่างของเกมชนิดนี้ส่วนมากเป็นเรื่องของกฎ หรือกติกาที่ได้จัดไว้ให้เหมาะสมกับการเล่นในแต่ละเกมเท่านั้น ดังนั้นเกมชนิดนี้จึงเล่นได้ทุกสถานที่ เช่น หมากรุก ฟุตบอล เป็นต้น

2. เกมการศึกษา (academic game) เป็นเกมที่จัดขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน หรือการศึกษา เกมลักษณะนี้ยังจำแนกออกเป็น 2 ชนิด คือ

เกมสถานการณ์จำลอง (simulation game) เป็นเกมที่จัดขึ้นโดยการกำหนดบทบาท ลักษณะท่าทางต่าง ๆ ให้เหมือนจริง เช่น เกมบทบาทสมมติ

เกมที่ไม่ใช่สถานการณ์จำลอง (nonsimulation game) เป็นเกมที่ใช้ฝึกทักษะเสริมความเข้าใจในบทเรียนให้แก่ผู้เรียน โดยมากมักจัดในรูปของการแข่งขันในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เกมตอบบัตรคำ เกมจับคู่คำศัพท์กับภาพ เป็นต้น

เรื่องศักดิ์ อัมไพพันธ์ (2542, หน้า 11-12) ได้จัดประเภทของเกมไว้เป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1. เกมจำนวนเลข (number game) เป็นเกมที่เสริมความรู้ ฝึกความจำ ตลอดจนปฏิภาณและความเร็วในการคิดเกี่ยวกับตัวเลข ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับผู้เล่น

2. เกมฝึกคำศัพท์และการออกเสียง (vocabulary game) เป็นเกมที่มุ่งทดสอบความจำและความรู้เดิมที่ผู้เล่นเคยมีประสบการณ์ทางด้านภาษามาทั้งในด้านการออกเสียง การสะกดคำ ความหมาย และ การเน้นเสียงหนักเบา (part of speech) นอกจากนั้น ยังเป็นการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพิ่มเติมอีกด้วย

3. เกมโครงสร้างทางภาษา (structure game) การเรียนการสอนเกี่ยวกับเนื้อหา และโครงสร้างของภาษาเป็นเรื่องที่หนัก น่าเบื่อ มีการฝึกบ่อย ๆ ซ้ำซาก ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดขึ้นได้ การจัดเกมที่เกี่ยวกับโครงสร้างทางภาษาจะต้องเป็นเกมที่ลดอาการดังกล่าวลงให้ผู้เรียนได้เล่นเกมเกี่ยวกับโครงสร้างภาษาในรูปแบบที่ผู้เรียนไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังเรียนภาษา อยู่จะเป็นการดีที่สุด เกิดความรู้รู้สึกสบายใจ สนุก และไม่คิดว่าขณะนั้นกำลังทำบทฝึกโครงสร้าง เกมที่เกี่ยวกับโครงสร้างทางภาษาเช่น Yes/No questions , Wh-questions , tag-question , the conditional , the comparative and superlative , adverbs , modals , demonstrative , verb forms , tenses เป็นต้น

4. เกมสะกดคำ (spelling game) เกมนี้ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเขียนคำศัพท์ให้ถูกต้อง เพราะคำศัพท์ในภาษาอังกฤษนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก และ

คำศัพท์ดังกล่าวมีการออกเสียงที่ต่างกันแม้จะเขียนเหมือนกัน จึงเป็นที่สับสนแก่ผู้เรียนภาษา มากพอสมควร เกมนี้จะช่วยเสริมความสามารถในการจำคำศัพท์และเขียนได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

5. เกมการสนทนาสื่อสาร (conversation games) เกมนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึก ทางด้านข้อมูลและการสื่อสาร (information and communication) โดยเน้นในด้านการสรุป เนื้อหาสาระที่เข้าใจชัดเจนระหว่างพูดและผู้ฟัง คือความสามารถในการเก็บใจความและการสื่อ ความหมาย

6. เกมการเขียน (writing games) การเขียนถือว่าเป็นทักษะที่ยากซับซ้อน มากกว่าทักษะอื่น ๆ ในการเรียนภาษา เกมในกลุ่มนี้จะรวมเอากิจกรรมในเกมจุดอื่น ๆ มาช่วย เสริมทักษะทางการเขียน เพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ของผู้เล่นเกมให้ง่ายขึ้น

7. เกมฝึกผสมผสาน (miscellaneous games) เป็นเกมผสมผสานหลายแบบ แยกออกมาเป็นกลุ่มพิเศษเป็นกิจกรรมที่จัดสำหรับผู้เล่นได้ตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับวัยและ ระดับนักเรียน เพื่อความสนุกสนาน และเสริมสมรรถภาพการเรียนรู้ภาษา

นอกจากนี้ ศิริวรรณ ไสภิกภักดีพงษ์ (2544, หน้า 32-37) ได้เสนอแนะเกม คำศัพท์ที่ควรนำมาใช้ประกอบการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้น มัธยมศึกษา ซึ่งเกมเหล่านี้สามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านเพื่อให้ผู้เรียนนั้นเกิด ความสนุกสนานในบทเรียน และยังเป็นการสร้างความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้ดีอีกด้วย ซึ่งเกมดังกล่าว ได้แก่ เกมทบทวนคำศัพท์ เกมบิงโก เกมจ่ายตลาด และเกมลูกโซ่ เป็นต้น

จากประเภทของเกมการสอนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะนำเกมการศึกษา (academic game) ซึ่งเป็นเกมทางการศึกษามีอยู่หลายประเภทมาใช้ประกอบการสอนอ่าน ภาษาอังกฤษ โดยเลือกตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการฝึกทักษะทางภาษา

3. ความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้รู้จักนำ ทักษะต่าง ๆ ที่ตนมี ไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพการณ์ ดังนั้นการที่จะนำเกมมาใช้ในการสอน อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูควรจะเข้าใจความมุ่งหมายของการเล่นเกม และการนำเกมมาใช้ในการ สอน ดังคำกล่าวของ สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 90) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ด้วยความสนุกสนาน และท้าทาย ความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้ประสบการณ์ตรง
2. เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะและเทคนิคต่าง ๆ การมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

จากความมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบ สรุปได้ว่า เพื่อช่วย ให้ครูรู้จักนำวิธีการสอนแบบใหม่ โดยเฉพาะการใช้กิจกรรมที่เร้าความสนใจซึ่งมีผลต่อการ

เรียนรู้ของผู้เรียนเช่น เกม เพราะการเล่นเกมนั้นสามารถฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกัน เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง เกิดความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย และได้นำมาใช้จริง

4. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบการสอน

สุวิทย์ มูลคำ (2545, หน้า 97- 99) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบการสอนไว้ดังนี้

ขั้นเลือกเกม

เกมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่เรียกว่า เกมการศึกษา คือ เป็นเกมที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเลือกเกมเพื่อนำมาใช้จัดการเรียนรู้ ดังนี้

ผู้สอนสร้างเกมขึ้นมาให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งหากผู้สอนต้องการสร้างเกมขึ้นใช้เอง ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสร้างและจะต้องทดลองใช้เกมที่สร้างหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งมั่นใจว่าสามารถใช้ได้ดีตามวัตถุประสงค์

ผู้สอนควรที่จะเลือกเกมที่มีผู้สร้างขึ้นไว้แล้วนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอนของตนก็ได้ ซึ่งการดัดแปลงนั้นผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาเกมนั้นให้เข้าใจ แล้วจึงดัดแปลงหรือทดลองใช้ก่อนเพื่อที่จะได้เห็นข้อขัดข้องต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้มีการเตรียมการป้องกันหรือแก้ไขไว้ล่วงหน้า

หลักในการเลือกเกม องค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณาเลือกเกมเพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการเล่น เช่น ถ้าต้องการฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตาม ต้องเลือกเกมที่พยายามให้ผู้เล่นได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตนเองให้มากที่สุด
2. ระดับของผู้เข้าร่วมเล่นควรพิจารณาถึงเกมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย ระดับความสามารถ ระดับอายุ ความสนใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
3. สถานที่ ความเหมาะสมของสถานที่เป็นสิ่งสำคัญของการเล่นเพราะจะต้องเหมาะสมกับจำนวนผู้เล่น
4. จำนวนผู้เล่น ควรพิจารณาเลือกเกมที่ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมเล่นได้
5. อุปกรณ์ ควรเป็นลักษณะเกมที่จัดหาอุปกรณ์ง่าย สะดวก เหมาะสม
6. กติกา กฎ ระเบียบในการเล่นขั้นชี้แจงการเล่นและกติกา ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

บอกชื่อเกมแก่ผู้เล่น

ชี้แจงกติกา โดยผู้สอนควรจัดลำดับขั้นตอนและรายละเอียดที่ชัดเจนพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามได้

สาธิตการเล่น เกมที่มีวิธีการเล่นที่ซับซ้อนบางครั้งอาจต้องมีการสาธิตก่อน
ซ้อมก่อนเล่นจริง เกมที่มีวิธีการเล่นที่ซับซ้อน นอกจากสาธิตแล้วยังอาจจำเป็นที่จะให้ผู้เล่น
ลองซ้อมเล่นก่อน เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน

ขั้นเล่นเกม

จัดสถานที่สำหรับการเล่นเกมให้อยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเล่น
เกมและผู้สอนควบคุมการเล่นให้เป็นไปตามขั้นตอน

ครูผู้สอนควรติดตามสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดและควร
บันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ เพื่อนำไปใช้โดยการอภิปรายหลังการเล่น

ขั้นอภิปรายหลังการเล่นและสรุปผล

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เพราะ
จุดเน้นของเกมอยู่ที่การเรียนรู้ทฤษฎีต่าง ๆ ที่จะเอาชนะอุปสรรค เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายหลัง
การเล่น โดยมีการตั้งประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับเทคนิคหรือทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับ

เกมเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อการเรียนการสอน เพราะธรรมชาติของเด็กนั้น
ชอบการแข่งขัน ดังนั้นถ้าเลือกสรรเกมที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ความรู้ ความคิด ได้
อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา ก็จะช่วยให้เกิดความสนใจของนักเรียน เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน
ให้สนุกสนาน มีชีวิตชีวา ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมประกอบการสอนนั้น ผู้วิจัยได้นำ
ขั้นตอนของสวิตช์ มุลค่า มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และได้ปรับขั้นตอน
บางอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน โดยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่
สู่บทเรียน ขั้นฝึก ในขั้นฝึกนั้นได้มีการอธิบายวัตถุประสงค์ อธิบายกติกา สรุปผลการเล่นเกม
ขั้นการนำไปใช้ โดยมีสื่อ อุปกรณ์ รวมทั้งการวัดผลประเมินผลรวมอยู่ด้วย

สุกิจ ศรีพรหม (2544, หน้า 75) ได้กล่าวถึงเทคนิควิธีการใช้เกมประกอบ
กิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ให้ละลืออยู่เสมอว่า เกมเป็นเพียงสื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุ
วัตถุประสงค์ในการสอนเท่านั้น เกมเป็นส่วนช่วยให้เกิดการฝึกฝนในสิ่งที่เลือกสรรแล้วและใช้ในการ
การทบทวนสิ่งที่น่าสนใจและขาดหายไป

2. ในการสอนเกมใหม่ครูต้องแน่ใจว่านักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของการเล่น
และเข้าใจวิธีการเล่นอย่างแจ่มแจ้ง

3. ฝึกนักเรียนให้เล่นตามกฎ ระเบียบ กติกาและมารยาทของเกมนั้น ๆ

4. ควรหลีกเลี่ยงการเล่นเกมที่ใช้เวลานาน เกมที่มีวิธีการเล่นที่ซับซ้อน และที่มี
กติกาไม่แน่นอน

5. เลือกเกมที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน

6. การเล่นเกมต้องมีการกำหนดสัญญาณเริ่มและหยุดเล่น ต้องหยุดเล่นเมื่อ
หมดเวลา

7. ให้ความสำคัญมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

8. ผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนสร้างเกมขึ้นเล่นเอง โดยสร้างเกมที่ช่วยส่งเสริมทางด้านการเรียน

9. ผู้สอนควรมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนขณะที่มีการเล่นเกม

จากคำกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปถึงเทคนิควิธีการใช้เกมประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้ว่า ในการเลือกเกมควรคำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องภาษาที่ใช้มีจุดมุ่งหมายของ การใช้เกม และเมื่อเลือกได้แล้วควรอธิบายลักษณะของเกม วิธีเล่น และกฎกติกา ให้ผู้เล่นเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้ภาษาของผู้เรียนในการอธิบาย ควรให้ผู้เล่นคำนึงอยู่เสมอว่าเล่นเพื่อความสำเร็จของตนเอง เพราะการที่ผู้เล่นจะประสบความสำเร็จก็ต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมใจ กวดขันให้ปฏิบัติตามกติกา มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5. ความสำคัญและประโยชน์ของเกม

เกมที่ครูนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้นั้น จะสำคัญและเป็นประโยชน์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมในกระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหา ของบทเรียน และเกมที่ผู้เรียนเล่นนั้นจะต้องมีความเหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะทางร่างกาย สิ่งที่ครูควรเน้นอีกคือ ให้ผู้เล่นเกมเล่นตามกติกาที่วางไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อฝึกระเบียบของนักเรียน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนในการเล่นเกมอีกด้วย ดังคำกล่าวของเรื่องศักดิ์ อ่ำไพพันธ์ (2542, หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเกมในการสอนภาษา ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนทำให้อเนกประสงค์ ง่ายต่อการเข้าใจ
2. ช่วยเสริมสมรรถภาพในการสอนของครู
3. ผู้สอนใช้เกมทดสอบความรู้ความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละช่วงได้โดยสังเกตจากการตอบคำถาม หรือการร่วมแสดงออกในกิจกรรมเกมนั้น ๆ
4. เกมช่วยสร้างความสนใจในบทเรียนสำหรับผู้เรียน
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม นักเรียนที่เก่งจะช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อนได้
6. สามารถปรับใช้ได้กับทุกเพศและวัย
7. บางเกมใช้ได้กับรายบุคคล รายกลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียน
8. เกมช่วยลดความเขັมของเนื้อหาลงได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานอยากร่วมและกล้าแสดงออก

9. เกมช่วยเสริมทักษะทางภาษาได้ทุกเรื่อง ทั้งในการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้ในลำดับชั้นการสอนทุกภาษาทุกชั้นตอน

10. ใช้เกมได้ในหลายสถานการณ์ เช่น ห้องเรียน (หน้าห้อง หลังห้อง มุมห้อง แยกกลุ่ม) ชมรมภาษาอังกฤษ (English club) งานสังสรรค์ (party) ทัศนศึกษา (study tour) การบ้าน (homework) กิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ (curriculum activities) ซึ่งสอดคล้องกับ

สุกิจ ศรีพรหม (2544, หน้า 75) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของเกมมาใช้ประกอบในการเรียนการสอน ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา
2. ใช้เกมเป็นเครื่องมือในการให้นักเรียนฝึกเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. ทำให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเท่าเทียมกัน
4. เป็นการสร้างบรรยากาศให้เกิดการแข่งขัน ช่วยให้นักเรียนได้ใช้ภาษาตามธรรมชาติ
5. ครูรู้ผลของการใช้ภาษาของนักเรียน ได้ทันที
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด โดยครูไม่ต้องเหนื่อยแรงแม้สักนิด
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะเบื้องต้น คือ ฟัง พูด โดยการนำเอาความรู้ที่เรียน

มาใช้ในสถานการณ์จำลองต่าง ๆ

จากประโยชน์ที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสามารถฝึกทักษะการตัดสินใจ และพัฒนานิสัย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม จึงทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น รู้จักทำงานร่วมกัน ตลอดจนสร้างบรรยากาศในการเรียน การสอนให้เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับเรื่องเกม พอสรุปได้ว่าการสอนโดยใช้เกมประกอบการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามลำดับขั้น ในคู่มือการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชี้นำเสนอเนื้อหา ชี้นำฝึกทักษะ และชี้นำไปใช้ โดยชี้นำไปใช้นั้นจะนำเรื่องภาษาอังกฤษที่กำหนดลงในแผนการจัดการเรียนรู้ และคัดเลือกเกมทักษะทางภาษามาประกอบในการสอน โดยทำการคัดเลือกเกมให้ตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา เพื่อให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้การอ่านในขณะที่เล่นเกม นักเรียนได้มีส่วนร่วมมีความสนุกสนาน เพื่อฝึกและเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษ ที่มี กฎ กติกา ตลอดจนวิธีการเล่น มีการให้คะแนนหรือรางวัลเมื่อสิ้นสุดการเล่น เกม

ความสนใจ

ความสนใจจัดเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การรับรู้ เพราะจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจ มีความพยายามในการเรียน ซึ่งจะส่งผลทำให้ประสบผลสำเร็จ

1. ความหมายของความสนใจ

นักการศึกษา หลายท่านได้ให้ความหมายของความสนใจไว้ตามลำดับ ดังนี้

จิตมณี อะเมกอง (2545, หน้า 59) ได้ให้นิยามของความสนใจซึ่งสรุปได้ว่า ความสนใจคือ การที่บุคคลแสดงความรู้สึกชอบ พอใจ เอาใจใส่ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อยากรู้ อยากเห็นอยากแสวงหาคำตอบ และซาบซึ้งรวมทั้งเห็นคุณค่าต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด สิ่งเหล่านี้เป็น จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้นั่นเอง

สุภานี ชลภาพ (2545, หน้า 60) ได้กล่าวถึงความหมายของความสนใจไว้ดังนี้ ความสนใจ หมายถึง ความอยากรู้อยากเห็น อยากแสวงหา ความรู้สึกชอบ ความพอใจ หรือ ความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อวัตถุหรือกิจกรรมนั้น และจะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายาม แล้วสามารถกระทำการจนบรรลุจุดมุ่งหมาย ความสนใจอาจจะใช้เวลานาน ๆ หรือเป็นเพียง ความรู้สึกชั่วครู่ก็ได้

สุชา จันทน์เอม (2542, หน้า 75) ยังได้สรุปความหมายของความสนใจไว้ว่า ความสนใจ หมายถึง ทศนคติ หรือความคิดที่มีความรู้สึกตัวทั้งชั่วคราวหรือถาวร ซึ่งจะทำให้ เกิดความอยากรู้อยากเห็น หรือความเอาใจใส่ต่อปัญหาหรือกิจกรรมใด ๆ

จิราพร สุจริต (2543, หน้า 32) ได้สรุปความหมายของความสนใจในลักษณะ เดียวกันว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกชอบหรือพอใจ เอาใจใส่ กระตือรือร้น ตลอดจนความอยากรู้อยากเห็น อยากร่วมกิจกรรม ซึ่งความสนใจเกิดจากความต้องการ ความถนัด สภาพแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้บุคคลเกิดความพากเพียรพยายามให้เกิดความสำเร็จ

จากความหมายของความสนใจที่กล่าวมาทั้งหมด พอสรุปความหมายของความ สนใจได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกชอบ พึงพอใจ หรือทัศนคติความคิดต่อสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง หรือ กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง จนทำให้ความสนใจนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ แต่ละ บุคคลจะมีความสนใจที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความถนัด สภาพแวดล้อม ความต้องการที่ ต่างกัน เมื่อมีความสนใจก็จะมีกระตือรือร้น และส่งผลให้เกิดความสำเร็จหรือบรรลุใน กิจกรรมที่สนใจนั้น ๆ

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับความสนใจ

สุชา จันทน์เอม (2542, หน้า 72-73) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ ความสนใจที่สำคัญที่ควรทราบ ดังนี้

1. ความสนใจเกิดขึ้นจากความพร้อม ความต้องการ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนเราทุกคนไม่จำเป็นต้องมีความสนใจในสิ่งเดียวกัน และในระยะเวลาเดียวกัน
3. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสุขภาพร่างกาย ซึ่งบุคคลจะสนใจสิ่งใด สิ่งหนึ่งเป็นระยะสั้นหรือระยะยาว ย่อมขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย
4. ความสนใจเฉพาะอย่างนั้นอาจเปลี่ยนแปลงตามวัยและระยะเวลาของแต่ละ บุคคลแต่แบบแผนของความสนใจค่อนข้างคงที่ ทำให้สามารถวัดความสนใจของบุคคลใน อนาคตได้

5. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสภาพทางจิตใจ และเชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล บุคคลที่มีเชาว์ปัญญาต่ำจะสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งและไม่สลับซับซ้อน และบุคคลที่มีเชาว์ปัญญาสูงมักจะสนใจหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และเป็นเรื่องสลับซับซ้อน

6. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับพื้นฐานประสบการณ์ของแต่ละบุคคล การที่แต่ละบุคคลจะสนใจเรื่องใด บุคคลนั้นย่อมต้องมีความรู้เรื่องนั้นพอสมควร ถ้าหากบุคคลขาดประสบการณ์อาจไม่เกิดความสนใจเป็นแต่ความอยากรู้อยากเห็นชั่วคราวก็เลิกสนใจ

ดังนั้น ความสนใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ย่อมเกิดขึ้นจากความพร้อม ความถนัด ความต้องการ ประสบการณ์ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสุขภาพกายสุขภาพจิต และเชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล และอาจเปลี่ยนแปลงตามวัยและกาลเวลาของแต่ละบุคคล

3. สาเหตุของความสนใจ

ความสนใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใดย่อมมาจากสาเหตุต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละบุคคลย่อมมีความสนใจที่แตกต่างกันออกไป นักวิชาการ นักการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ได้สรุปถึงสาเหตุที่เกี่ยวกับความสนใจไว้ดังนี้

จิราพร สุจริต (2543, หน้า 45) ได้สรุปสาเหตุของความสนใจไว้ว่า

1. เกิดจากแรงจูงใจของสิ่งเร้า
2. เกิดจากความถนัด และความสามารถของตนเอง
3. เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล
4. เป็นสิ่งที่มีความแปลกใหม่
5. เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวบุคคล

ปิยนุช พัฒนภิรมย์ (2538, หน้า 44-45) ได้สรุปความสนใจเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ความต้องการส่วนตัวของแต่ละบุคคล
2. เกิดจากการอ่านสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีผู้นิยมและสนใจซึ่งจะทำให้บุคคลนั้น ๆ เกิดความสนใจตามไปด้วย
3. เกิดจากการอ่าน และส่งผลให้เกิดความสนใจ
4. การศึกษาฝึกอบรมความรู้ความสามารถในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจส่งผลให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้น
5. ความแปลกประหลาด เมื่อพบเห็นสิ่งที่แปลกประหลาด หรือไม่เคยเห็นสิ่งนั้นมาก่อน ก็จะทำให้เกิดความสนใจสิ่งนั้น
6. จากสิ่งแวดล้อม เช่น การศึกษา การอบรม ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม
7. จากบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย ความถนัดและสุขภาพ

สุจิตรา เวทยาวงศ์ (2545, หน้า 71) ได้สรุปสาเหตุของความสนใจไว้ ดังนี้ บุคคลจะเกิดความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เนื่องจากการได้รับรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น แล้วเอาใจจดจ่อในสิ่งที่รับรู้อย่างต่อเนื่อง จนเกิดความรู้สึกตอบสนองอย่างเต็มที่หรือพอใจสิ่งนั้น ในที่สุดก็กลายเป็นความสนใจในสิ่งที่รับรู้ นั้น ๆ ความสนใจ อาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ประสบการณ์ ความอยากรู้ อยากเห็น การเลียนแบบ และผลประโยชน์ในสิ่งนั้น ๆ เป็นต้น

จากสาเหตุของความสนใจที่นักการศึกษา ได้กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ความสนใจของแต่ละบุคคล มีความแตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากมีสาเหตุของความสนใจที่แตกต่างกัน เช่น แรงจูงใจ ความต้องการส่วนตัว สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นที่นิยมและสนใจทำให้เกิดการสนใจตามไปด้วย เป็นสิ่งที่มีความแปลกใหม่ สิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวบุคคล การศึกษาฝึกอบรม ความรู้ ความสามารถ ฯลฯ บุคคลที่เกิดความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเนื่องจากการที่ได้รับรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นแล้วให้ความสำคัญกับสิ่งที่รับรู้ นั้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดความรู้สึกตอบสนองต่อสิ่งนั้น อย่างเต็มใจ

4. การสร้างความสนใจในการเรียน

ความสนใจจัดเป็นองค์ประกอบที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ โดยครูผู้สอนเป็นผู้สร้างความสนใจในลักษณะที่ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นนาน ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจจะทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื้อหาในบทเรียนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยการสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน จากแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนสามารถสรุปได้ดังนี้

ศึกษาความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดเนื้อหาบทเรียน สภาพแวดล้อมในห้องเรียน รวมทั้งสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียน

สำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดและความสามารถของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอน รวมทั้งเนื้อหาบทเรียน และสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความถนัดและความสามารถของผู้เรียน

จัดสภาพห้องเรียนให้มีความน่าสนใจ เกิดความท้าทายความสามารถของผู้เรียน ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในห้องเรียนให้มากที่สุด โดยการยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการทางด้านความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญา และร่างกายอย่างต่อเนื่อง

จัดประสบการณ์ทางการเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และให้ความช่วยเหลือกับนักเรียนบางคนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ เกิดการเรียนรู้และศึกษาด้วยตนเอง แจ้งให้นักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองทุกกระยะอย่างต่อเนื่อง

ใช้เทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการใช้สื่อและอุปกรณ์ที่น่าสนใจ

ในการสอนที่ปฏิบัติแต่เดิมนั้น จะเน้นให้ครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยครูเป็นผู้ให้ความรู้ ให้นักเรียนทำกิจกรรมตามที่ครูเห็นชอบ นักเรียนสนใจหรือไม่นั้นครูจะไม่คำนึงถึงหลักการดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ใช่หลักการที่ดีนัก เพราะเนื่องจากในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนจะต้องให้ความสำคัญกับนักเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนต้องพิจารณาถึงเนื้อหาบทเรียนที่จะนำมาสอนนั้นว่าเนื้อหาบทเรียนนั้น ๆ จะต้องอยู่ในความสนใจของผู้เรียนหรือเป็นสิ่งที่ผู้เรียนให้ความสนใจ โดยการศึกษาความต้องการของผู้เรียน ปัจจุบันถือว่า ความสนใจเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในความก้าวหน้าทางด้านการเรียนของผู้เรียน เพราะหากเมื่อนักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนแล้วนั้น การเรียนการสอนก็จะก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความสำเร็จทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนอีกด้วย ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

5. การวัดความสนใจ

จากความสนใจของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา การศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทำให้การวัดความสนใจให้ได้ผลถูกต้องทำได้ยาก แต่ได้มีผู้ให้แนวทางในการวัดความสนใจของแต่ละบุคคลไว้ ดังนี้

จิตมณี อะเมกอง (2545, หน้า 64-65) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความสนใจ สรุปได้ ดังนี้

1. การใช้วิธีการสังเกต
2. การใช้วิธีการสัมภาษณ์
3. การใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ
4. การใช้แบบสำรวจความสนใจ

ความสนใจของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงสามารถวัดความสนใจได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และ การนำไปใช้

นอกจากนี้ สุภานี ชลภาพ (2545, หน้า 70) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดความสนใจสามารถกระทำได้หลายลักษณะต่าง ๆ กัน เนื่องจากความสนใจเป็นแรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแสดงพฤติกรรม ถ้าต้องการวัดความสนใจของบุคคลนั้นจะสามารถวัดหรือประเมินได้จากการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมซึ่งสามารถศึกษาได้โดยวิธีการ ดังนี้

ความสนใจส่วนตัว เป็นวิธีการศึกษาจากคำพูดหรือถ้อยคำของบุคคลเกี่ยวกับความสนใจ ซึ่งความสนใจที่ได้จากการศึกษานี้เป็นพื้นฐานของการศึกษาความสนใจวิธีอื่น ส่วนในด้านของความเชื่อถือนั้นยังไม่ชัดเจนนัก

ความสนใจจากแบบทดสอบ เป็นวิธีการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากวิชา ซึ่งบุคคลนั้นมีความสนใจ

ความสนใจจากแบบสำรวจ เป็นวิธีการศึกษาโดยใช้แบบสำรวจ โดยให้บุคคลแสดงความรู้สึก แล้วนำผลจากแบบสำรวจไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติได้ผลออกมาเป็นคะแนนทางด้านความสนใจ

ความสนใจขั้นอาสา เป็นวิธีการศึกษาจากพฤติกรรมการแสดงออกจากการสังเกต จากแนวคิดของนักการศึกษาในการวัดความสนใจที่กล่าวมาทั้งหมด พอสรุปได้ว่าการวัดความสนใจของแต่ละบุคคลซึ่งแต่ละบุคคลมีความสนใจที่แตกต่างกัน สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสำรวจ และ การใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ แต่วิธีที่ใช้วัดความสนใจในการเรียนได้ดี คือ การใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ เพราะจะทำให้ผลวิเคราะห์จากการวัดความสนใจที่ชัดเจน และในการที่จะใช้วิธีการวัดความสนใจวิธีหนึ่งวิธีใดนั้น สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ วัตถุประสงค์ในการวัดความสนใจเป็นสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยครั้งนี้มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ ดังต่อไปนี้

ภาวิณี ทอนสูงเนิน (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหมาก จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้แผนการสอนจำนวน 12 แผน แบบฝึกเสริมทักษะคำศัพท์ภาษาอังกฤษจำนวน 12 ชุด แบบสังเกตพฤติกรรมกรเรียนแบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 93.35 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 70) โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบนักเรียนทั้งชั้นคิดเป็น ร้อยละ 79.42

ศศิวิมล กังลี (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษมีค่าเท่ากับ 75.74/75.53 ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพดี ด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการทำแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการทำแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษ

สูงกว่าก่อนการฝึกอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้นักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการอ่าน เพื่อการสื่อสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษในระดับดี

กลั่นพยอม สุระกาย (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่มีภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีภาพการ์ตูนประกอบมีค่า 62.75/41.58 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อกิจกรรมแบบฝึกการอ่าน

จินตอาภา ผลบุญรักษ์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อการสื่อสารโดยใช้เอกสารจริงจากอินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี ผลปรากฏว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านเพื่อการสื่อสารโดยใช้เอกสารจริงจากอินเทอร์เน็ตมีค่า 75.11/75.75 ด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการฝึกอ่านโดยใช้แบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกการอ่านโดยใช้เอกสารจริงจากอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง

และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้เกม ที่สรุปได้ตามลำดับดังนี้

สมณฑา ดันเจริญ (2534, บทคัดย่อ) ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านตลาดเขตรมิตร์ภาพที่105 จังหวัดกาญจนบุรี โดยการเล่นิทานกับใช้เกมกรอ่านเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการเล่นิทานกับใช้เกมการอ่านมีความสามารถในการอ่านไม่แตกต่างกันแต่นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการเล่นิทานและใช้เกมการอ่านมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิชัย สายคำอิน (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้เกมที่มีผลต่อการเรียนรู้และความคงทนในการจำความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังทองวิทยา จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า ผลการเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ของกลุ่มทดลองที่เรียนแบบมีเกมประกอบ และกลุ่มที่เรียนแบบไม่มีเกมประกอบ แตกต่างกัน

ทรงสิทธิ์ ทองจรัส (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้เกมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงขึ้น

จิตพร กัญจนชูมาบุรพ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้เกมฝึกภาษา กับการสอนตามคู่มือครู ของนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 23 คน โรงเรียนวัดโพธิ์ใต้ จังหวัดพระนคร- ศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมแบบฝึกภาษา มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ยุพิน จันทร์ศรี (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้เกมประกอบคำศัพท์ ภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ และความคงทนในการเรียนรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านโคกสูง และโรงเรียนบ้านหนองขุน จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมประกอบหลังเรียนสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมประกอบ และนักเรียนที่ได้รับการ สอนตามปกติมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แมคพีค (McPeake, 2001, p.1799 – A) ได้ทำการวิจัยในเรื่องผลการเรียนจาก แบบฝึกอย่างเป็นระบบ เพศของนักเรียนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านและสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบฝึกมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การสะกดคำของ นักเรียนทุกกลุ่ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ยังพบว่าการอ่านยังมีความสัมพันธ์ต่อ ความสามารถในการสะกดคำของนักเรียน

เกย์และกาแลกเจอร์ (Gay & Gallagher, 2001, pp. 51 – 61) ได้ศึกษา เปรียบเทียบระหว่างวิธีสอนโดยให้นักเรียนทำแบบฝึกอย่างสม่ำเสมอ ในช่วงเวลาของการเรียน การสอนเรื่องนั้น ๆ กับการสอนโดยมีการทดสอบย่อยระหว่างการเรียนการสอนในเรื่องเดียวกัน ปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยมีการทดสอบย่อยขณะเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า กลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยฝึกทักษะด้วยการทำแบบฝึกเพียงอย่างเดียว

ลอเรย์ (Lawrey, 2001, p. 817 – A) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียน ระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึก ทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึก และนักเรียนทำ แบบทดสอบหลังการฝึกทักษะแล้วได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 89.8 นั่นคือ แบบฝึกทักษะเป็น เครื่องช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

แคลนตัน (Clanton, 2002, p. 2690 – 2691 – A) ได้ศึกษาถึงผลของวิธีการตัด อักษรตามวิธีสะกดคำ โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกชนิดที่ลบอักษรออกจากคำ แล้วให้นักเรียนเติม

อักษรที่หายไป ทำการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 แบบฝึก โดยทดลองกับนักเรียนระดับ 6 และ 7 จำนวน 194 คน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการทดสอบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แต่คะแนนกลุ่มทดลองหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึก

ชเวดิงเกอร์ (Schwendinger, 2002, p. 51) ได้ศึกษาผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 503 คน โดยใช้แบบฝึกที่รูปภาพเหมือนของจริง แบบเขียนตามคำบอกและทดสอบการเขียนสะกดคำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช่แบบฝึกที่มีรูปภาพเหมือนจริง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ได้ใช้รูปภาพเหมือนจริง

เชน (Chen, 2003, p. 64 - 06 - A) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกของครูและการสอนในชั้นก่อนอ่านที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ โดยการสอนในชั้นก่อนอ่านถูกนำมาเพื่อสร้างความสนใจ สร้างพื้นฐานความรู้ ทำให้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและประสบการณ์ก่อนการทำงาน ในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต บทเรียนจากเทป การสัมภาษณ์และการอ่านผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การสร้างความสนใจและการสร้างความรู้ในชั้นก่อนอ่าน โดยการเรียงลำดับก่อนหลัง ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างหนังสือและประสบการณ์ของผู้เรียน การใช้แบบฝึกชั้นก่อนการอ่าน โดยการตั้งวัตถุประสงค์ของการอ่าน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเข้าใจมากยิ่งขึ้น และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านดีขึ้น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาอังกฤษที่สำคัญ ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าทักษะการอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้เพราะเป็นทักษะในการแสวงหาความรู้ ในยุคของข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยี ผู้เรียนจึงต้องมีการพัฒนาในด้านการอ่าน เพื่อนำไปสู่ทักษะอื่น ๆ ด้วยกัน การใช้สื่อการสอนเพื่อเป็นการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษ ที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถ และมีความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดี และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านประกอบการสอนกับใช้เกมประกอบการสอน ซึ่งแบบฝึกทักษะการอ่านเป็นสื่อที่มีลักษณะความต้องการและความสนใจในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้และฝึกฝน ปฏิบัติได้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน และเกม ซึ่งจัดเป็นนวัตกรรมที่สร้างแรงจูงใจได้ ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนผ่อนคลาย เฟลิดเฟลิน สนุกสนาน การใช้เกมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเลือกเกมตาม ความเหมาะสม และเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้การใช้เกมควรมีเทคนิควิธีการใช้เกมเลือกสรรเกมที่ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ความรู้ ความคิด และสามารถฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความสนุกสนาน การใช้เกมประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ จะมีความสำคัญและประโยชน์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมหลาย ๆ ด้าน ตามหลักปรัชญาคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) และแนวความคิดของจอห์น ดีวอี้ (Dewey, 1990, pp.52 - 55) ดังนั้น ผู้วิจัย

จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านและความสนใจในการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน กับเกม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี